

The Future Report

Αντιλήψεις και στάσεις για την Τεχνητή
Νοημοσύνη και την ψηφιακή πληροφορία από
τους εφήβους της Ευρώπης

2025

Google

Ως Google, θεωρούμε ότι είναι ύψιστης σημασίας να κατανοούμε και να στηρίζουμε τους νέους ανθρώπους καθώς περιηγούνται στον ψηφιακό κόσμο.

Mindy Brooks

Αντιπρόεδρος, Επικεφαλής Google Kids & Families
και Android Consumer Experience

Για να πετύχουμε αυτόν το σκοπό, το βασικότερο που πρέπει να κάνουμε είναι να αφουγκραζόμαστε τους νέους και να λαμβάνουμε υπόψη τις εμπειρίες τους και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν. Αυτός είναι ο λόγος που συνεργαστήκαμε με τη Livity, μια ανεξάρτητη εταιρεία παροχής συμβουλών σε ζητήματα νεολαίας, προκειμένου να υλοποιήσουμε το έργο με τίτλο The Future Report, το οποίο αφορά σε μια ενδελεχή έρευνα με αντικείμενο την ψηφιακή ζωή των νέων, στην οποία συμμετείχαν πάνω από 7.000 έφηβοι από ολόκληρη την Ευρώπη.

Τα ευρήματα δείχνουν ότι οι έφηβοι επιδιώκουν ενεργά την επίτευξη μιας ψηφιακής ισορροπίας, και στην πλειοψηφία τους αναφέρουν ότι διατηρούν μια υγιή ισορροπία μεταξύ της ζωής εντός και εκτός του Διαδικτύου. Προκαλεί εντύπωση το πόσο σημαντική είναι για τους νέους η ικανότητα πρόσβασης σε εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό οπτικοακουστικό περιεχόμενο. Οι γονείς και τα μέλη της οικογένειας αποτελούν τις πιο έμπιστες πηγές συμβουλών προκειμένου να αναπτύσσονται υγιείς διαδικτυακές συνήθειες, να αποφεύγεται η υπερβολική παραμονή μπροστά στην οθόνη, και να απαντώνται τα ερωτήματα σχετικά με την ασφάλεια, ειδικά στις περιπτώσεις εφήβων νεαρότερης ηλικίας. Επιπλέον, οι έφηβοι δείχνουν ότι διαθέτουν μια ολοένα και πιο σύνθετη κριτική σκέψη, γεγονός που αποδεικνύεται, μεταξύ άλλων, από την προληπτική

αντιπαραβολή και τον έλεγχο των πληροφοριών για μεροληψία. Επιπλέον, ενώ οι έφηβοι ασπάζονται με ενθουσιασμό τα νέα εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης για σκοπούς μάθησης και δημιουργικότητας, την ίδια στιγμή εκφράζουν μια σαφή επιθυμία για επίσημη κατάρτιση και καθοδήγηση από τους εκπαιδευτικούς όσον αφορά στην υπεύθυνη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης, και το πώς μπορούν να την αξιοποιήσουν με τον καλύτερο τρόπο για σκοπούς μάθησης.

Η έκθεση αποκαλύπτει τους βασικούς τομείς στους οποίους οι νέοι χρειάζονται καθοδήγηση, όπως είναι οι ανησυχίες σχετικά με το ότι τα σχολεία δεν μπορούν να συμβαδίσουν με την τεχνολογία, οι επιφυλάξεις σχετικά με την υπερβολική εξάρτηση από την τεχνητή νοημοσύνη, και η επιθυμία για περισσότερο βελτιωμένη αναγνώριση του περιεχομένου που έχει δημιουργηθεί μέσω εργαλείων ΤΝ. Περαιτέρω, υπάρχει ένα ψηφιακό χάσμα ως προς τη γονεϊκή υποστήριξη, όπου σχεδόν ένας στους πέντε εφήβους αναφέρει ότι δεν λαμβάνει υποστήριξη για τη διαχείριση των διαδικτυακών του συνηθειών, και το ποσοστό αυτό φαίνεται να είναι επικρατέστερο μεταξύ εφήβων με χαμηλότερο εισοδηματικό υπόβαθρο, πράγμα που δείχνει ότι οι γονείς χρειάζονται βοήθεια προκειμένου να στηρίξουν την ψηφιακή εξέλιξη των οικογενειών τους.

Ως Google, κάνουμε αυτό που μας αναλογεί έτσι ώστε να στηρίξουμε τα παιδιά και τις οικογένειες στο διαδίκτυο. Το εργαλείο **Family Link** παρέχει δυνατότητες ευέλικτου ελέγχου για τη διαχείριση του χρόνου παραμονής στην οθόνη και τους περιεχομένου σε διάφορες συσκευές. Κατασκευάζουμε ηλικιακά κατάλληλες εμπειρίες με προκαθορισμένα μέσα προστασίας, όπως η εποπτευόμενη εμπειρία (supervised experience) του **YouTube** για άτομα κάτω των 18 ετών. Άλλα προγράμματα, όπως το **Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου (Be Internet Awesome)** και **Meet LEO** προσφέρουν εργαλεία ανάπτυξης ουσιαστικών δεξιοτήτων ψηφιακού γραμματισμού και διαδικτυακής ασφάλειας που προορίζονται για οικογένειες. Επιπλέον, επενδύουμε σε **πρωτοβουλίες γραμματισμού TN** με σκοπό την καλλιέργεια κριτικής αλληλεπίδρασης με τα συστήματα TN, όπως είναι τα προγράμματα **Experience AI** και **Super Searchers**, τα οποία υλοποιούνται σε συνεργασία με οργανώσεις κοινωνίας των πολιτών από ολόκληρη την Ευρώπη.

Ακούγοντας τις φωνές των εφήβων και αναγνωρίζοντας το πόσο διαφορετικές είναι οι εμπειρίες τους, αποκτούμε μια βαθύτερη κατανόηση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν, αλλά και των ευκαιριών για περαιτέρω συνεργασίες. Μόνο εάν συνεργαστούμε θα μπορέσουμε να χτίσουμε ένα πιο ασφαλές και πιο πλούσιο ψηφιακό μέλλον, όπου οι νέοι θα μπορούν να ευδοκιμήσουν με σιγουριά. Το έργο The Future Report παρέχει ένα σαφή οδικό χάρτη μέσω του οποίου εταιρείες τεχνολογίας, υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, οργανισμοί κοινωνίας των πολιτών, εκπαιδευτικοί, γονείς, και οι ίδιοι οι νέοι άνθρωποι αποκτούν τη δυνατότητα να συνεργαστούν από κοινού για την επίτευξη αυτού του στόχου. Καθώς το έργο μας εξελίσσεται, θα συνεχίσουμε να εξετάζουμε και να αναλύουμε τις γνώσεις που έχουμε αποκομίσει έτσι ώστε να διατηρήσουμε τη συνεχή πρόοδο προς ένα ψηφιακό κόσμο που θα ενδυναμώνει, θα προστατεύει, και θα σέβεται τους σημερινούς νέους

Περιεχόμενα

05

Σύνοψη

09

Μεθοδολογία

12

1 Τεχνητή νοημοσύνη, δημιουργικότητα & μάθηση

- 1.1 Γενική επισκόπηση
- 1.2 Χρήση ΤΝ
- 1.3 ΤΝ & μάθηση
- 1.4 ΤΝ & δημιουργικότητα

21

2 Εμπιστοσύνη & ποιότητα πληροφοριών

- 2.1 Γενική επισκόπηση
- 2.2 Αξιολόγηση της αξιοπιστίας των πληροφοριών
- 2.3 Επαλήθευση πληροφοριών από το διαδίκτυο
- 2.4 ΤΝ, κριτική σκέψη & εμπιστοσύνη

28

3 Ανακάλυψη & διασύνδεση

- 3.1 Γενική επισκόπηση
- 3.2 Τα οφέλη που βιώνουν οι έφηβοι από τη σύνδεση στο διαδίκτυο
- 3.3 Ανακάλυψη νέων ενδιαφερόντων και επιθυμιών
- 3.4 Ανάπτυξη αυτογνωσίας και γνώσης του περιβάλλοντος κόσμου
- 3.5 Το βίντεο ως εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό μέσο

38

4 Ευημερία και υποστήριξη προς εφήβους

- 4.1 Γενική επισκόπηση
- 4.2 Ψηφιακή ισορροπία και ευημερία
- 4.3 Χρήση τεχνολογικών εργαλείων για την υγεία
- 4.4 Διαχείριση διαδικτυακών συνηθειών και ασφάλεια
- 4.5 Οι γονείς/κηδεμόνες και οι έφηβοι μεγαλώνουν μαζί στο διαδίκτυο

52

5 Το μέλλον

- 5.1 Γενική επισκόπηση
- 5.2 Τεχνολογίες που θα βοηθήσουν να δημιουργηθεί ένα καλύτερο μέλλον
- 5.3 Οι έφηβοι ζητούν συμπεριληπτική τεχνολογία που θα είναι σχεδιασμένη για την ευημερία των χρηστών
- 5.4 Οι έφηβοι επιθυμούν περισσότερη κατάρτιση σχετικά με τους τρόπους χρήσης της τεχνολογίας
- 5.5 Οι έφηβοι επιθυμούν να ακούγονται και να συμμετέχουν

61

Προτάσεις

65

Ευχαριστίες

Σύνοψη

Το παρόν αποτελεί την ελληνική έκδοση του έργου με τίτλο The Future Report, το οποίο συνιστά μια εμβληματική ερευνητική πρωτοβουλία με αντικείμενο τη νεολαία, η οποία ανατέθηκε από τη Google και υλοποιήθηκε από τη Livity σε συνεργασία με εξειδικευμένους συνεργάτες, με σκοπό να αναδειχτούν οι φωνές των εφήβων από ολόκληρη την Ευρώπη.

Το έργο αποτυπώνει τις απόψεις, εμπειρίες και ιδέες 7.000+ εφήβων ηλικίας από 13 έως 18 ετών από τις χώρες Γαλλία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Πολωνία, Ισπανία και Σουηδία, μέσω ενός συνδυασμού ποσοτικών δεδομένων μεγάλης κλίμακας και ενδελεχούς ποιοτικής έρευνας επί δείγματος 70 εφήβων. Μέσω αυτής της διττής προσέγγισης, το έργο διερευνά τους τρόπους με τους οποίους οι νέοι αλληλεπιδρούν με τις αναδυόμενες τεχνολογίες ενώ παράλληλα προσπαθούν να αντιμετωπίσουν ζητήματα που αφορούν σε μάθηση, δημιουργικότητα, ευημερία, εμπιστοσύνη, αλλά και το μέλλον.

Τα ευρήματα αποκαλύπτουν μια γενιά που δείχνει περιέργεια, κριτική σκέψη, αλλά και ελπίδα. Οι έφηβοι ασπάζονται τη ΤΝ για σκοπούς μάθησης, δημιουργικότητας, και επίλυσης προβλημάτων, αλλά ζητούν καλύτερη καθοδήγηση από τα σχολεία, καθώς και περισσότερη κατάρτιση σχετικά με το πως να χρησιμοποιούν υπεύθυνα την ΤΝ.

Περαιτέρω, οι έφηβοι επιδεικνύουν ισχυρή κριτική σκέψη ως προς την αξιολόγηση πληροφοριών από το Διαδίκτυο, και έχουν βαθιά επίγνωση των πλεονεκτημάτων και των κινδύνων του ψηφιακού βίου. Το Διαδίκτυο προωθεί τα νέα ενδιαφέροντα, την διαπολιτισμική κατανόηση και την αυτοεπίγνωση, όπου οι ψηφιακοί αλγόριθμοι και οι κοινωνικές διασυνδέσεις παίζουν καθοριστικό ρόλο τόσο στην ανακάλυψη, όσο και στη μάθηση. Οι έφηβοι εκτιμούν την ισορροπία μεταξύ των κόσμων εντός και εκτός του Διαδικτύου και στρέφονται στους γονείς, τους εκπαιδευτικούς και τις εταιρείες τεχνολογίας για να βρουν υποστήριξη. Επιπλέον, οι έφηβοι αποζητούν τεχνολογία που θα έχει σχεδιαστεί λαμβάνοντας υπόψη τη συμπερίληψη, την ευημερία και την αυτενέργεια των χρηστών, και περιμένουν ότι θα έχουν λόγο στη διαμόρφωση του μέλλοντος.

Οι έφηβοι δεν αποτελούν ενιαία και ομοιόμορφη ομάδα πληθυσμού.

Οι ανάγκες, οι συμπεριφορές και οι σχέσεις τους με την τεχνολογία εξελίσσονται σε σημαντικό βαθμό μεταξύ των νεότερων (13-15 ετών) και των μεγαλύτερων εφήβων (16-18 ετών), και διαμορφώνονται περαιτέρω από ατομικούς και οικογενειακούς παράγοντες, καθώς και από το είδος περιεχομένου στο οποίο εκτίθενται. Η κατανόηση και η αντιμετώπιση αυτών των εξελισσόμενων αναγκών είναι καθοριστικής σημασίας για τη δημιουργία θετικών, ασφαλών και εμπυχωτικών ψηφιακών εμπειριών.

Οι έφηβοι δεν είναι απλά και μόνο χρήστες: είναι επίσης οι μελλοντικοί αρχιτέκτονες της τεχνολογίας. Για να οικοδομηθεί ένας ψηφιακός κόσμος που θα είναι ασφαλής, συμπεριληπτικός και σχεδιασμένος για την ανθρώπινη ευημερία, είναι άκρως σημαντικό να αφουγκραστούμε και να συνεργαστούμε με τους νέους ανθρώπους.

Οι απόψεις των Ευρωπαίων εφήβων που αποτυπώνονται στο The Future Report αναδεικνύουν τους βασικούς τομείς στους οποίους τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να συνεργαστούν έτσι ώστε να υποστηρίξουν τις θετικές, ασφαλείς και εμπυχωτικές ψηφιακές εμπειρίες για τους νέους.

Οι τομείς αυτοί εστιάζουν γύρω από τρεις βασικές αρχές:

01

Διασφάλιση ισότιμων και ηλικιακά κατάλληλων εμπειριών στο

Διαδίκτυο, εστιάζοντας στις εξελισσόμενες αναπτυξιακές ανάγκες των νέων ανθρώπων, και διασφαλίζοντας ότι όλοι οι έφηβοι, άσχετα με το υπόβαθρο του καθενός, θα έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες, την εκπαίδευση, την ψυχαγωγία και τις κοινότητες που χρειάζονται προκειμένου να ευδοκιμήσουν.

02

Καλλιέργεια γραμματισμού όσον αφορά σε ψηφιακά μέσα, TN και στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, προκειμένου να βελτιωθεί η κατανόηση των παραδοσιακών τεχνολογιών, αλλά και των αναδυόμενων τεχνολογιών TN, να μπορούν οι χρήστες να αναγνωρίζουν το περιεχόμενο που έχει δημιουργηθεί με χρήση TN, να ενισχυθεί ο γραμματισμός των μέσων μαζικής ενημέρωσης και οι δεξιότητες κριτικής σκέψης, και να γεφυρωθούν τα κοινωνικοοικονομικά χάσματα στην πρόσβαση σε δεξιότητες τέτοιου τύπου.

03

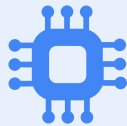
Υποστήριξη της από κοινού ευθύνης για την ασφάλεια στο Διαδίκτυο,

έτσι ώστε οι εταιρείες τεχνολογίας, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς να συμμετάσχουν από κοινού στη δημιουργία ασφαλών και εμπυχωτικών ψηφιακών εμπειριών για τους νέους ανθρώπους τόσο κατά την τωρινή περίοδο, όσο και στο μέλλον.

Με βάση τις παραπάνω αρχές, παρακάτω τίθενται οι βασικές προτάσεις σχετικά με το τι μπορεί να κάνει κάθε ενδιαφερόμενος φορέας έτσι ώστε να στηρίξει τους νέους ανθρώπους στις ξεχωριστές ψηφιακές διαδρομές τους.

Εταιρείες Τεχνολογίας

Δημιουργία ηλικιακά κατάλληλων εργαλείων και μέσων προστασίας, χρηματοδότηση εκπαιδευτικών πόρων (ειδικά όσον αφορά σε υποβαθμισμένες και μειονεκτικές κοινότητες), και υπεύθυνη ανάπτυξη συστημάτων ΤΝ με σαφείς μηχανισμούς διασφάλισης και διαφάνεια.

Υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής

Θέσπιση εναρμονισμένων κατευθυντήριων γραμμών και διεθνών προτύπων, ενσωμάτωση του γραμματισμού ΤΝ και της καλλιέργειας κριτικής σκέψης στα σχολικά προγράμματα σπουδών, και προώθηση προγραμμάτων που θα βοηθήσουν τους γονείς να υποστηρίξουν τα παιδιά στο Διαδίκτυο.

Εκπαιδευτικοί/ οργανώσεις κοινωνίας των πολιτών

Ενθάρρυνση ενεργού συμμετοχής και υποστήριξη των γονέων επισημαίνοντας τους διαθέσιμους πόρους σχετικά με τον ψηφιακό γραμματισμό και την ασφάλεια στο Διαδίκτυο, και αξιοποίηση των εκπαιδευτικών πόρων ΤΝ, με σκοπό να βοηθήσουν τους μαθητές να κατανοούν και να χρησιμοποιούν την ΤΝ με ασφάλεια και υπευθυνότητα.

Γονείς/Κηδεμόνες

Διατήρηση ανοικτών διαύλων επικοινωνίας με τα παιδιά όσον αφορά στις διαδικτυακές τους εμπειρίες, και διάλογος σχετικά με τις υγιεινές συνήθειες και τις στρατηγικές ασφάλειας στο Διαδίκτυο, ενεργός μάθηση των εργαλείων ΤΝ προκειμένου να κατανοήσουν τα οφέλη και τους περιορισμούς τους, και αξιοποίηση των εργαλείων γονεϊκού ελέγχου με σκοπό να στηρίξουν μια ισορροπημένη και ηλικιακά κατάλληλη ενασχόληση με το Διαδίκτυο.

A photograph of two young women lying on their stomachs on a large, ornate rug with a complex floral and geometric pattern in red, blue, and beige. The woman on the left has light brown hair and is wearing a blue sleeveless top and light blue jeans. She is smiling and looking down at a white smartphone she is holding in her hands. The woman on the right has dark hair and is wearing a white tank top under a purple cardigan. She is also smiling and looking towards the phone. She is holding a red electric guitar across her lap. The overall mood is relaxed and joyful.

Μεθοδολογία

Μεθοδολογία

Η μελέτη περιλάμβανε ποιοτικές και ποσοτικές φάσεις:

01

Ποσοτική Μελέτη

Πραγματοποιήθηκε έρευνα με χρήση διαδικτυακών ερωτηματολογίων στις χώρες Γαλλία, Ισπανία, Ιρλανδία, Σουηδία, Πολωνία, Ιταλία και Ελλάδα.

Η ποσοτική έρευνα διεξήχθη επί πλήθους περίπου εφήβων από κάθε χώρα, και το συνολικό δείγμα αποτελούνταν από 7038 συμμετέχοντες ηλικίας από 13 έως 18 ετών. Το δείγμα ήταν αντιπροσωπευτικό για το φύλο και τα κοινωνικοοικονομικά και τοπικά δημογραφικά στοιχεία κάθε χώρας. Οι ημερομηνίες διεξαγωγής των εργασιών πεδίου ήταν: 30 Απριλίου 2025 - 19 Μαΐου 2025

02

Ποιοτική Μελέτη

Επιλέχθηκαν 70 έφηβοι από τις χώρες Ισπανία, Γαλλία, Ιρλανδία, Σουηδία, Πολωνία, Ιταλία και Ελλάδα για τη δημιουργία των ομάδων εστίασης.

Σχηματίστηκαν δύο ομάδες έρευνας σε κάθε χώρα, οι οποίες διαχωρίστηκαν σε ομάδες μικρότερων και μεγαλύτερων ηλικιών. Η διεξαγωγή της έρευνας επί των ομάδων εστίασης έγινε κατά το διάστημα από 21 Απριλίου έως 15 Μαΐου 2025.

Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν επίσης να φέρουν εις πέρας δημιουργικές δραστηριότητες και να απαντήσουν σε ερωτήσεις μέσω μιας διαδικτυακής ερευνητικής πλατφόρμας κατά το διάστημα από 1η έως 15 Μαΐου. Ορισμένα παραδείγματα δημιουργικών δραστηριοτήτων ήταν η τήρηση ημερολογίου για τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης, ο σχεδιασμός ενός τεχνολογικού προϊόντος που θα είχε τη δυνατότητα να λύσει ένα ζήτημα που επηρεάζει την κοινωνία, και άλλα.

Ως προϋπόθεση για τη συμμετοχή στην έρευνα, όλοι οι συμμετέχοντες έφηβοι έπρεπε να έχουν ηλικία άνω του ηλικιακού ορίου ψηφιακής συναίνεσης για τις αντίστοιχες χώρες τους.

Πραγματοποιήθηκε δειγματοληπτικός έλεγχος προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το δείγμα ήταν όσο το δυνατόν πιο αντιπροσωπευτικό για το σύνολο των ηλικιακών ομάδων, καθώς και για δημογραφικές μεταβλητές όπως το φύλο, η περιοχή και η κοινωνικοοικονομική ομάδα (η οποία προσδιορίστηκε με βάση τα επαγγέλματα των γονέων).

Χώρα	Ηλικία ψηφιακής συναίνεσης
Ιρλανδία	16
Πολωνία	16
Ελλάδα	15
Γαλλία	15
Ισπανία	14
Ιταλία	14
Σουηδία	13

Πέρα από το δημογραφικό σκέλος, πραγματοποιήθηκε επιπλέον έλεγχος των συμμετεχόντων με χρήση ερωτημάτων που σχεδιάστηκαν έτσι ώστε να διασφαλίσουν την εκπροσώπηση όλου του εύρους συμπεριφορικής κατηγοριοποίησης.

Η στελέχωση με βάση αυτή την πληθώρα κατηγοριοποιήσεων μάς επέτρεψε να διασφαλίσουμε ότι οι ομάδες εστίασης περιλάμβαναν ένα αντιπροσωπευτικό εύρος εφήβων που αντικατοπτρίζει τις συνηθισμένες χρήσεις τεχνολογίες, και ταυτόχρονα αντανakλά πολλές και διαφορετικές απόψεις.

01

Τεχνογνώστες

Είναι κατά κανόνα οι πρώτοι που εντοπίζουν, χρησιμοποιούν και πειραματίζονται με τις νέες τεχνολογίες κάθε είδους.

Μαθαίνουν στους φίλους τους πώς να δίνουν εντολές σε προγράμματα τεχνητής νοημοσύνης, έχουν σίγουρα χρησιμοποιήσει το Google Lens, και έχουν την τάση να εμμένουν στις απόψεις τους. Ενδέχεται επίσης να είναι μεγάλοι λάτρεις των βιντεοπαιχνιδιών.

02

Επαναστάτες με αιτία

Εξαιρετικά δραστήριοι νέοι άνθρωποι με έντονες πολιτικές και πολιτισμικές απόψεις.

Είναι οι αυριανοί ηγέτες και έχουν πολλά να πουν. Χρησιμοποιούν την τεχνολογία για να μάθουν για τον κόσμο και να αγωνιστούν για να αναδείξουν τα ζητήματα για τα οποία νοιάζονται.

03

Αναζητώντας την κουλτούρα

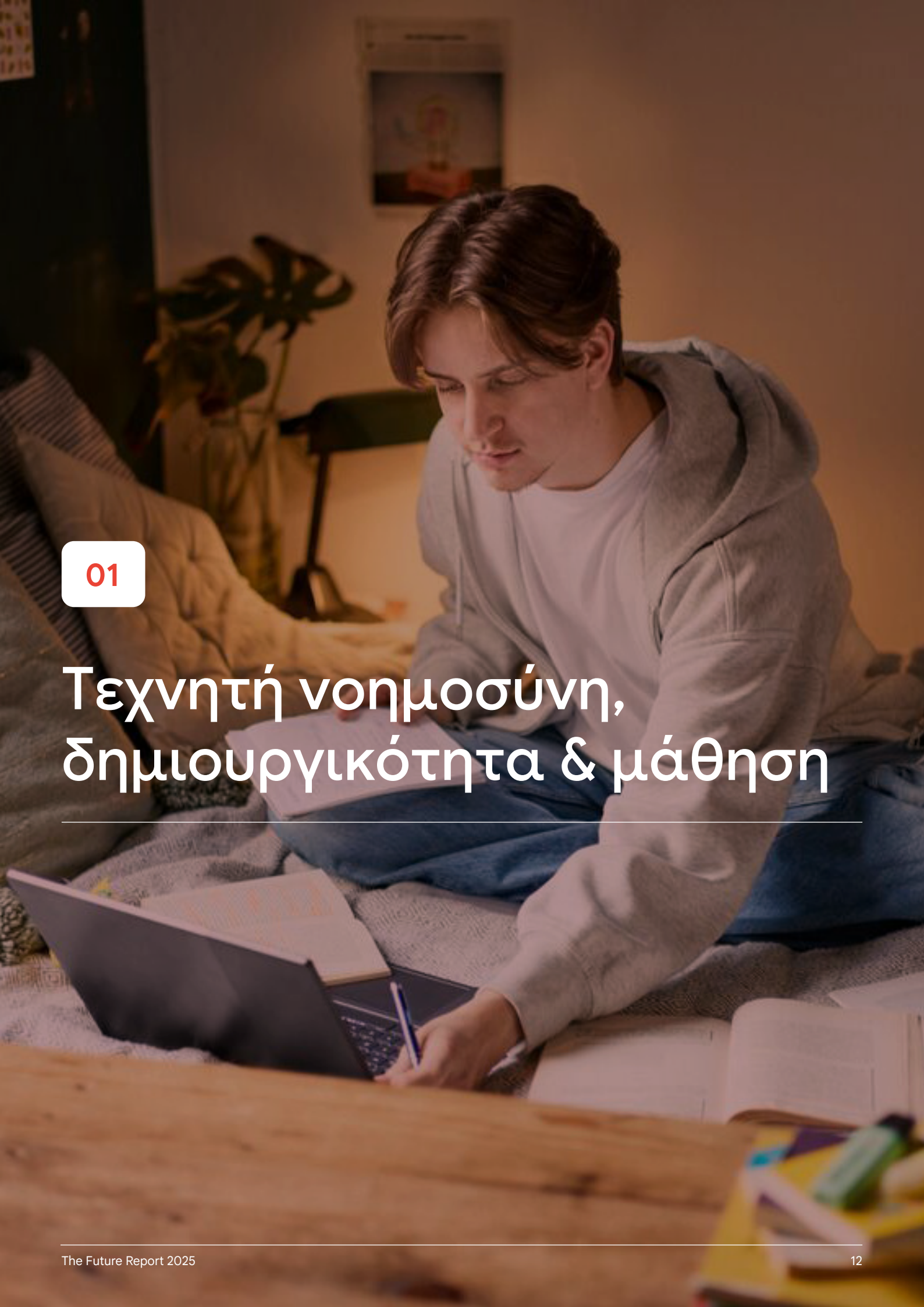
Για όσους ανήκουν σε αυτή την ομάδα, η τεχνολογία αποτελεί μέσο για την επίτευξη ενός σκοπού, που είναι το να εκφραστούν δημιουργικά μέσω της μουσικής, της τέχνης, ή της συγγραφής, καθώς και η συμμετοχή στην ευρύτερη κουλτούρα.

04

Τα παιδιά της διπλανής πόρτας

Ζουν με την τεχνολογία - όχι για την τεχνολογία.

Πρόκειται για περιστασιακούς χρήστες της τεχνολογίας, των οποίων τα ενδιαφέροντα βρίσκονται σε άλλους τομείς.

01

Τεχνητή νοημοσύνη, δημιουργικότητα & μάθηση

1.1

Γενική επισκόπηση

Οι έφηβοι που συμμετείχαν στην ερευνητική μελέτη έχουν ευρέως ενστερνιστεί τη χρήση εργαλείων ΤΝ (μεταξύ των οποίων τα Gemini και ChatGPT) και τα χρησιμοποιούν με ποικίλους τρόπους για να υποστηρίξουν τη μάθηση, να ενισχύσουν τη δημιουργικότητα, και να ανακαλύψουν νέα ενδιαφέροντα και δεξιότητες.

Τα ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα δείχνουν ότι οι έφηβοι που χρησιμοποιούν ΤΝ ενισχύουν σε σημαντικό βαθμό τόσο τη μάθηση, όσο και τις δημιουργικές διεργασίες τους.

Ωστόσο, πολλοί συμμετέχοντες στην έρευνα θεωρούν ότι τα σχολεία έχουν μείνει πίσω ως προς την ενσωμάτωση της ΤΝ, και εκφράζουν μεγάλη επιθυμία για μια πιο αποτελεσματική εκπαίδευση με τη χρήση της ΤΝ.

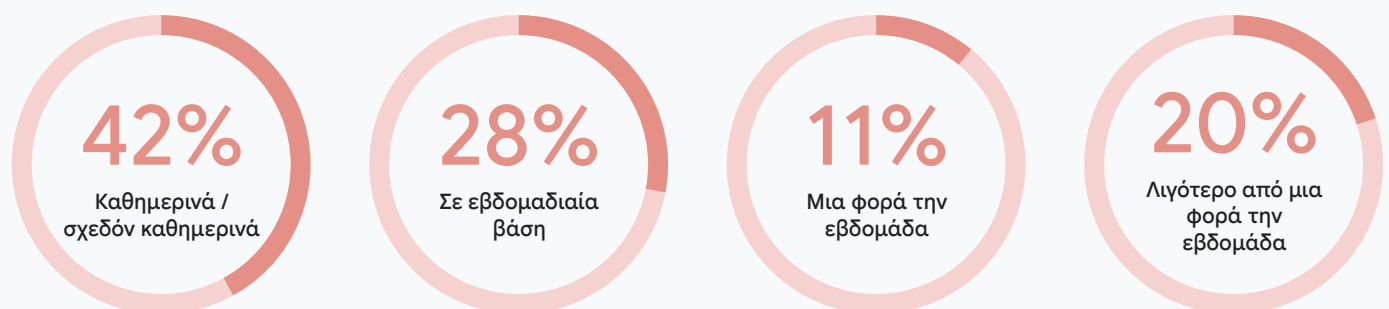
1.2

Χρήση ΤΝ

Η πλειοψηφία των εφήβων που συμμετείχαν στην έρευνα χρησιμοποιούν εργαλεία ΤΝ για σκοπούς μάθησης και για δημιουργικές δραστηριότητες τουλάχιστον μερικές φορές κατά τη διάρκεια της εβδομάδας.*

Συχνότητα χρήσης ΤΝ από εφήβους στην εκπαίδευση ή για δημιουργικές ασχολίες

Ποσοστά επί αυτών που χρησιμοποίησαν εργαλεία ΤΝ κατά το προηγούμενο έτος

Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε (εάν και εφόσον χρησιμοποιείτε) εργαλεία ΤΝ στην εκπαίδευση ή στις δημιουργικές ασχολίες σας (συγγραφή, εύρεση νέων ιδεών ή λύσεων, δημιουργία καλλιτεχνικών ή μουσικών έργων κλπ.)

Καθημερινά / Μέρα παρά μέρα / Μερικές φορές την εβδομάδα / Μία φορά την εβδομάδα / Μία φορά ανά δεκαπενθήμερο / Μία φορά το μήνα / Μία φορά ανά δίμηνο / Μία φορά ανά τρεις ή έξι μήνες

* Αντίστροφο ποσοστό των 'Δεν έχω χρησιμοποιήσει εργαλεία ΤΝ για κανέναν λόγο τον τελευταίο ένα χρόνο', 'Δεν με αφορά - δεν έχω χρησιμοποιήσει ΤΝ ποτέ' και 'Δεν με αφορά - δεν χρησιμοποιώ το διαδίκτυο / δεν βρίσκομαι online'

Οι Έλληνες έφηβοι ανέφεραν ότι κατά το προηγούμενο έτος χρησιμοποίησαν εργαλεία ΤΝ για πολλούς και διαφορετικούς σκοπούς.

Οι εν λόγω σκοποί κυμαίνονταν από τη χρήση ως μηχανή αναζήτησης για καθημερινές ερωτήσεις (43%), για την υποστήριξη σχολικών εργασιών εντός σχολείου (38%) και στο σπίτι (25%), τη δημιουργία εικόνων (36%), τη δημιουργική γραφή (12%), και άλλες χρήσεις. Η καθημερινή χρήση ΤΝ αναφέρθηκε από Έλληνες εφήβους σε ποσοστό 27% συγκριτικά με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (ΕΕ 23%).

Ποσοστό εφήβων που χρησιμοποιούν ΤΝ για διάφορους λόγους

Ποσοστό επί αυτών που χρησιμοποίησαν εργαλεία ΤΝ κατά το προηγούμενο έτος

Για ποιους σκοπούς, εάν υπάρχουν, χρησιμοποίησατε εργαλεία ΤΝ κατά το προηγούμενο έτος;

Για εργασίες για το σχολείο / Έρευνα για σχολικές εργασίες για το σπίτι / Ως μεταφραστή / Ως μηχανή αναζήτησης (για απαντήσεις σε καθημερινά ερωτήματα) / Για δημιουργία εικόνων / Για ορθογραφικό έλεγχο και επιμέλεια / Για συζήτηση με την ΤΝ ως φίλο / Για συγγραφή δημιουργικών κειμένων, όπως ποιήματα, στίχους τραγουδιών και ιστορίες / Για υποστήριξη για την ολοκλήρωση βασικών εργασιών, όπως λίστες υποχρεώσεων / Για εκμάθηση νέων γλωσσών / Για σύνταξη ακαδημαϊκών άρθρων / Για σχεδιασμό ιστοσελίδας ή παρουσίασης / Για προγραμματισμό δραστηριοτήτων/εκδηλώσεων/ συνεστιάσεων (πάρτι) / Για δημιουργία έργων τέχνης ή σύνθεση μουσικής / Για αιτήσεις θέσεων εργασίας/πρακτικής άσκησης/σταδιοδρομίας / Για δημιουργία κώδικα προγραμμάτων / Για δημιουργία λίστας με ψώνια / Δεν χρησιμοποίησα ΤΝ για κάποιο σκοπό κατά το προηγούμενο έτος / Δεν με αφορά – Δεν μπαίνω στο διαδίκτυο / Δεν χρησιμοποιώ το διαδίκτυο / Για άλλο λόγο, παρακαλούμε διευκρινίστε

1.3

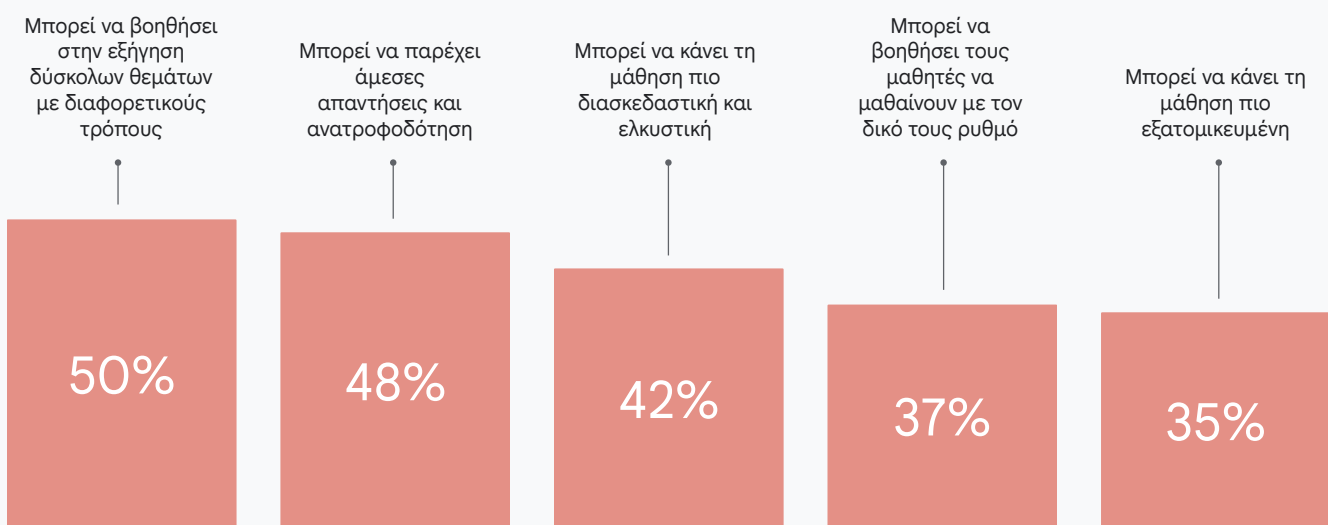
TN & Μάθηση

Οι έφηβοι σαφέστατα εκτιμούν τα οφέλη των εργαλείων TN για την υποστήριξη της μαθησιακής τους εμπειρίας.

Αντιμετωπίζουν τα εργαλεία TN να αφαιρεθεί ευεργετικά για την επεξήγηση δύσκολων θεμάτων με διαφορετικούς τρόπους (50%), τη λήψη άμεσων απαντήσεων (48%), καθώς και για το γεγονός ότι καθιστούν τη μάθηση πιο ελκυστική και διασκεδαστική (42%).

Επιπλέον, οι έφηβοι θεωρούν ότι η TN συνιστά πολύτιμο μαθησιακό εργαλείο για τον προγραμματισμό.

Οφέλη της χρήσης πλατφορμών TN για σκοπούς μάθησης

Ποια οφέλη, εάν υπάρχουν, διαπιστώνετε/θεωρείτε ότι υπάρχουν από τη χρήση πλατφορμών TN όπως ChatGPT ή Gemini κλπ. για σκοπούς μάθησης; Μπορούν να βοηθήσουν στο να εξηγηθούν δύσκολα θέματα με διάφορους τρόπους / Μπορούν να προσφέρουν άμεσες απαντήσεις και παρατηρήσεις / Μπορούν να κάνουν τη μάθηση πιο ελκυστική και διασκεδαστική / Μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να μάθουν με τους δικούς τους ρυθμούς / Μπορούν να κάνουν τη μάθηση πιο εξατομικευμένη / Δεν διαπιστώνω/μπόρεσα να διαπιστώσω κάποια οφέλη / Άλλο, παρακαλώ διευκρινίστε

““ Λοιπόν! Πλέον χρησιμοποιώ την τεχνητή νοημοσύνη για το σχολείο... είτε για να φτιάξω κάποιον αλγόριθμο πληροφορικής όποτε χρειάζομαι βοήθεια, είτε για ... εξισώσεις. Αλλά δεν την προτιμώ καθόλου όταν πρόκειται για εκθέσεις ... γιατί τότε πώς θα μπορέσουμε να εξελιχθούμε. ””

Ελένη, 17 ετών

““ Επειδή έχω δυσλεξία και δυσκολεύομαι λίγο να μάθω τη γλώσσα. Οπότε συνήθως χρησιμοποιώ την ΤΝ για να με βοηθήσει με τις εκθέσεις. ””

Άννα-Μαρία, 17 ετών

““ Το χρησιμοποιώ ως βοήθημα στο σπίτι επειδή στο σχολείο μας δίνουν πολλές εργασίες για το σπίτι. Με βοηθάει να βρίσκω πληροφορίες ... και μου παίρνει λιγότερο χρόνο για να ολοκληρώσω τις εργασίες. ””

Κωνσταντίνος, 16 ετών

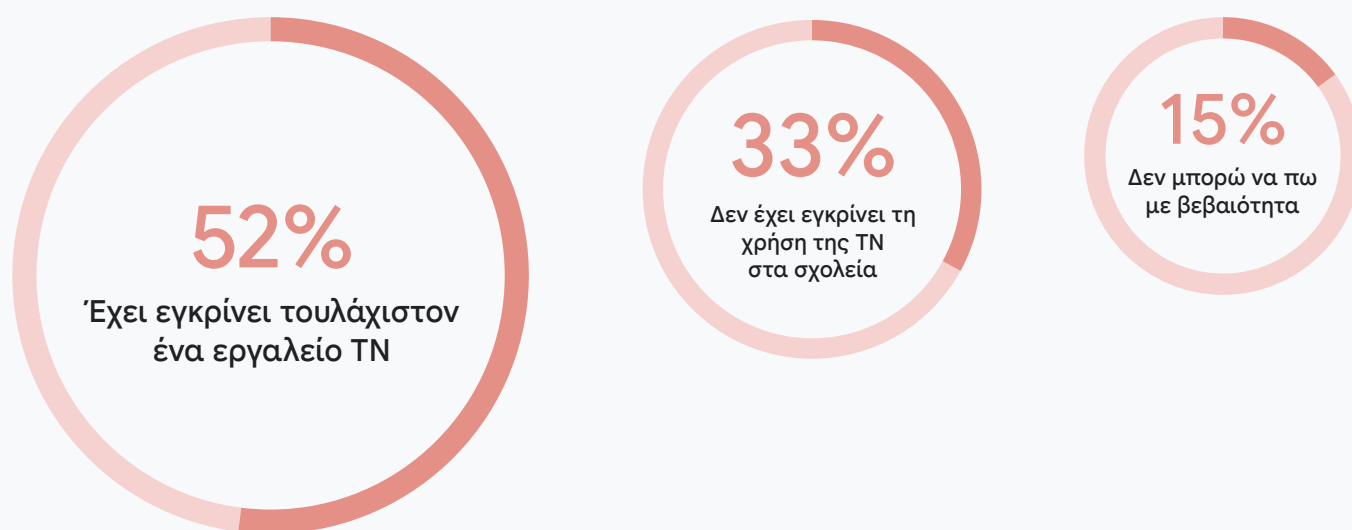
Μολονότι το 47%* των εφήβων αναφέρει ότι τα σχολεία τους έχουν εγκρίνει τουλάχιστον ένα εργαλείο ΤΝ που μπορούν να χρησιμοποιήσουν, το ένα τρίτο (33%) θεωρεί ότι τα σχολεία τους δεν έχουν εγκρίνει τη χρήση εργαλείων ΤΝ, έναντι 25% που είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος.

Ένα επιπλέον ποσοστό 15% δηλώνει αβεβαιότητα σχετικά με την προσέγγιση του σχολείου τους ως προς την ΤΝ. Πολλοί συμμετέχοντες δήλωσαν ότι επιθυμούν τα σχολεία τους να ενστερνιστούν τη χρήση ΤΝ και να τους προσφέρουν καθοδήγηση σχετικά με το πώς μπορούν να την αξιοποιήσουν καλύτερα.

“Θα ήταν καλό να σκεφτόμασταν κάποιους κανόνες για τη χρήση της ΤΝ στην εκπαίδευση και τη μάθηση. Θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε ένα ειδικό πλαίσιο σχετικά με τη χρήση ΤΝ.”

Δήμητρα, 18 ετών

Ποσοστό εφήβων που δηλώνει ότι το σχολείο τους έχει εγκρίνει τη χρήση εργαλείων ΤΝ για σκοπούς σχολικών εργασιών

Ποια εργαλεία ΤΝ, εάν υπάρχουν, έχει εγκρίνει το σχολείο σας για χρήση στα μαθήματα;

Έχει εγκρίνει τουλάχιστον ένα εργαλείο ΤΝ / Δεν έχει εγκρίνει τη χρήση της ΤΝ στα σχολεία / Δεν μπορώ να πω με βεβαιότητα

* Αντίστροφο ποσοστό των 'Το σχολείο μου δεν εγκρίνει κανένα εργαλείο ΤΝ', 'Δεν είμαι σίγουρος', και 'Δεν με αφορά - Δεν πηγαίνω σχολείο'

1.4

TN & Δημιουργικότητα

Οι έφηβοι θεωρούν ότι η TN ενισχύει τη δημιουργικότητά τους.

85% να αναφέρει ότι τα εργαλεία TN τους έχουν βοηθήσει να βελτιώσουν «κάπως» ή «σε μεγάλο βαθμό» τη δημιουργικότητά τους σε σύγκριση με το 83% των εφήβων 15 – 18 σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι έφηβοι ανέφεραν ότι η TN βελτιώνει τη δημιουργικότητά τους με διάφορους τρόπους*.

Ποσοστό εφήβων που δηλώνει ότι τα εργαλεία TN τους έχουν βοηθήσει να ενισχύσουν τη δημιουργικότητά τους με διάφορους τρόπους

71%

Εύρεση νέων ιδεών ή λύσεων σε προβλήματα

53%

Δημιουργική γραφή

53%

Δημιουργία ή επιμέλεια βίντεο

49%

Δημιουργικά εικαστικών έργων

45%

Σχεδιασμός αντικειμένων (μόδα, εσωτερικοί χώροι, συσκευασίες και προϊόντα)

43%

Δημιουργική χειροτεχνία (DIY δημιουργίες, φυσικά αντικείμενα, χειροτεχνήματα)

42%

Δημιουργία ηλεκτρονικών παιχνιδιών ή δημιουργικών έργων προγραμματισμού

41%

Σύνθεση μουσικής ή δημιουργία ηχητικών έργων

Σε ποιο βαθμό η χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης βελτίωσε ή περιόρισε τη δημιουργικότητά σας στους ακόλουθους τομείς; Την περιόρισε πολύ / Την περιόρισε λίγο / Ούτε τη βελτίωσε ούτε την περιόρισε / Τη βελτίωσε λίγο / Τη βελτίωσε πολύ / Δεν με αφορά

Δημιουργική γραφή (π.χ. ιστορίες, ποιήματα, σενάρια) / Εύρεση νέων ιδεών ή λύσεων σε προβλήματα / Δημιουργία εικαστικών έργων (π.χ. σχέδιο, γραφιστική, ψηφιακή τέχνη) / Δημιουργία μουσικής ή έργων με βάση τον ήχο / Δημιουργία ή επεξεργασία βίντεο (π.χ. περιεχόμενο μικρής διάρκειας, vlogs, ταινίες) / Σχεδιασμός πραγμάτων (π.χ. μόδα, εσωτερικοί χώροι, συσκευασίες, προϊόντα) / Δημιουργία παιχνιδιών ή κωδικοποίηση δημιουργικών έργων / Δημιουργικότητα με βάση τη χειροτεχνία (π.χ. DIY, χειροποίητη κατασκευή, χειροτεχνία)

* Συνδυασμός απαντήσεων 'Σημαντικά βελτιωμένη' και 'Κάπως βελτιωμένη'

Ποσοστό άνω του ήμισυ (59%)*
των εφήβων δήλωσε ότι η ΤΝ τους
βοηθάει να ανακαλύπτουν νέα
ενδιαφέροντα και δεξιότητες.

Απόψεις εφήβων σχετικά με τη συνδρομή της ΤΝ στην ανακάλυψη νέων ενδιαφερόντων ή δεξιοτήτων

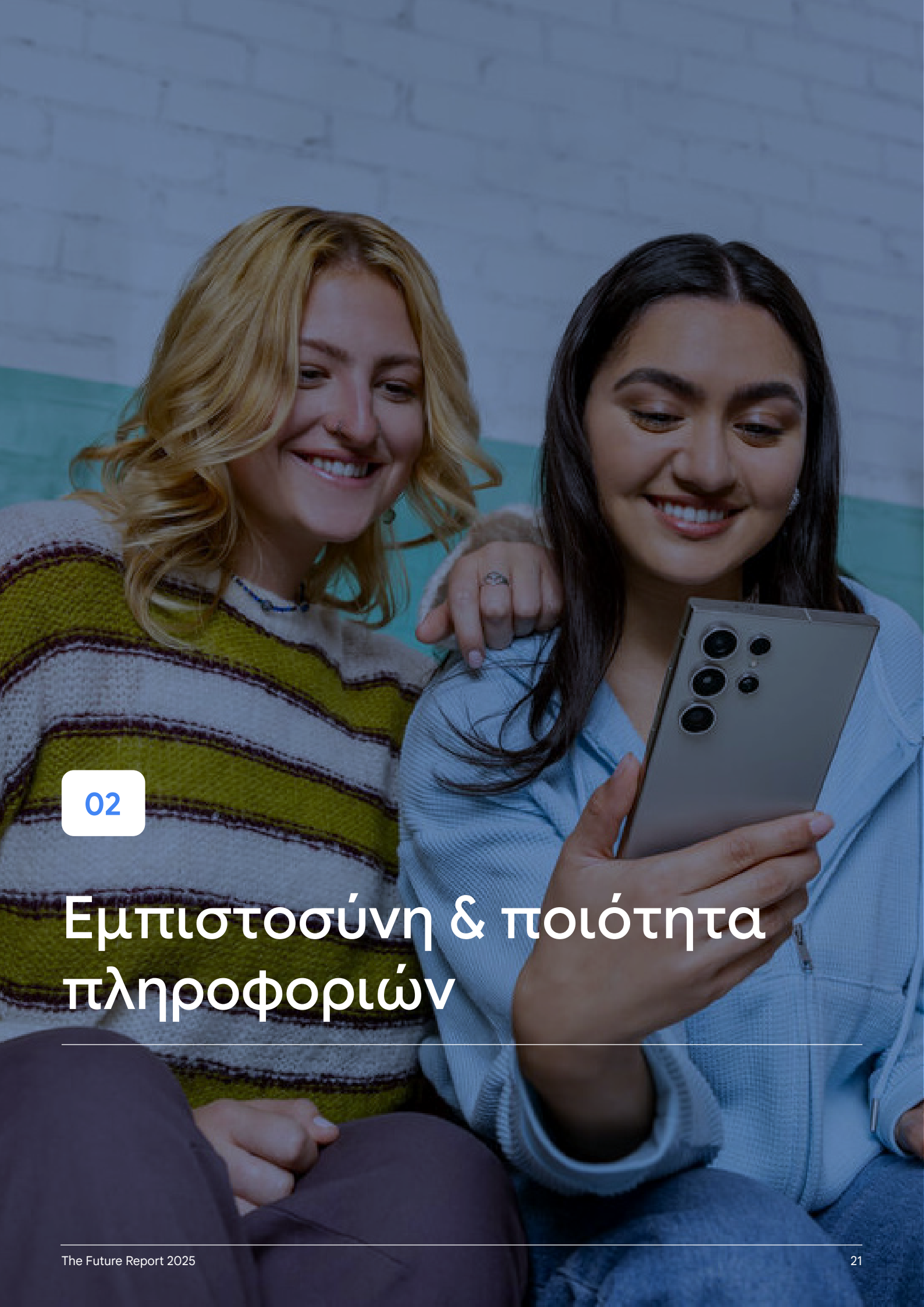
Ποσοστά επί αυτών που έχουν χρησιμοποιήσει εργαλεία ΤΝ.

* Έως ποιο βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τη δήλωση «Τα εργαλεία ΤΝ με έχουν βοηθήσει να ανακαλύψω νέα ενδιαφέροντα ή δεξιότητες;»

Διαφωνώ (καθαρό ποσοστό) / Διαφωνώ απόλυτα / Διαφωνώ εν μέρει / Δεν συμφωνώ ούτε διαφωνώ / Συμφωνώ εν μέρει / Συμφωνώ απόλυτα / Συμφωνώ (καθαρό ποσοστό)

* Συνδυασμός απαντήσεων 'Συμφωνώ εν μέρει' και 'Συμφωνώ απόλυτα'

02

Εμπιστοσύνη & ποιότητα πληροφοριών

2.1

Γενική επισκόπηση

Οι έφηβοι επιδεικνύουν μια προχωρημένη κατανόηση της ανάγκης να αξιολογούν κριτικά τα όσα βλέπουν στο διαδίκτυο.

Αναφέρουν ότι ελέγχουν διεξοδικά την αξιοπιστία των περισσότερων ψηφιακών πληροφοριών που βρίσκουν στο διαδίκτυο. Δηλώνουν επίσης ότι συχνά αντιπαραβάλλουν τις πληροφορίες σε πολλές πλατφόρμες, και αναζητούν ενεργητικά τις διαφορετικές απόψεις έμπιστων ενηλίκων και φίλων προκειμένου να επαληθεύσουν στοιχεία και να διαμορφώσουν μια συνολική κατανόηση των ζητημάτων.

Μολονότι αναγνωρίζουν τα οφέλη της ΤΝ, οι συμμετέχοντες έχουν επίγνωση των περιορισμών της και τονίζουν το πόσο σημαντικό είναι η κριτική σκέψη, αλλά και τα εργαλεία για τη διερεύνηση της αξιοπιστίας των πληροφοριών που δημιουργούνται μέσω ΤΝ.

“Εάν δεν ξέρω αν είναι αληθινό ή όχι, ψάχνω να βρω ποιος το έχει ποστάρει και γιατί.”

Νίκος, 16 ετών

2.2

Αξιολόγηση της αξιοπιστίας των πληροφοριών

Ένας σημαντικός αριθμός εφήβων αξιολογεί ενεργά την αξιοπιστία του διαδικτυακού περιεχομένου.

Κατά τη χρήση του διαδικτύου, της ΤΝ, ή άλλων τεχνολογιών, το 56% των εφήβων των εφήβων δηλώνει ότι «πάντοτε» ή «συχνά» ελέγχει την αξιοπιστία των πληροφοριών.

Οι έφηβοι με υψηλότερο εισοδηματικό υπόβαθρο επιδεικνύουν μεγαλύτερη τάση να ελέγχουν την εν λόγω αξιοπιστία (σε ποσοστό 67%) σε σχέση με νεαρά άτομα με χαμηλότερο εισοδηματικό υπόβαθρο (49%).

“Είναι δυσκολότερο να καταλάβεις εάν ένα κείμενο είναι ψεύτικο σε σχέση με τα βίντεο, επειδή στα βίντεο έχεις και την εικόνα. Είναι πιο πολλές πληροφορίες, και δεν μπορείς σε καμία περίπτωση να είσαι σίγουρος.”

Κωνσταντίνος, 16 ετών

Συχνότητα αξιολόγησης της αξιοπιστίας των διαδικτυακών πληροφοριών για σκοπούς μάθησης

Ποσοστά επί αυτών που έχουν χρησιμοποιήσει εργαλεία ΤΝ

Όταν χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο, την ΤΝ ή άλλες τεχνολογίες για σκοπούς μάθησης, σε ποιο βαθμό εξετάζετε (εάν εξετάζετε) την αξιοπιστία των πληροφοριών που βρίσκετε;

Πάντα / Συχνά / Ενίοτε / Σπανίως / Ποτέ / Δεν με αφορά

2.3

Επαλήθευση πληροφοριών
από το διαδίκτυο

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα περιέγραψαν ένα εύρος στρατηγικών για την επαλήθευση πληροφοριών, εκ των οποίων οι πιο συνηθισμένες ήταν η αντιπαραβολή με άλλες πηγές, όπως ειδησεογραφικά πρακτορεία ή πανεπιστημιακά συγγράμματα, που είναι μια μέθοδος που προτιμάται από το 45% των εφήβων.

Μια άλλη ευρέως χρησιμοποιούμενη προσέγγιση, η οποία αναφέρθηκε σε ποσοστό 43%, περιλαμβάνει τον έλεγχο της αξιοπιστίας ιστοσελίδων ή συντακτών. Επιπλέον, ένα ποσοστό 38% των εφήβων στρέφεται σε ενήλικες που εμπιστεύεται, όπως δάσκαλοι ή γονείς, για επιβεβαίωση αξιοπιστίας. Πρόκειται για τάση που επικρατεί σε μεγάλο βαθμό μεταξύ νεότερων εφήβων, και εμφανίζεται σε ποσοστό 52% σε ηλικίες κάτω των 16 ετών έναντι ποσοστού 30% των εφήβων ηλικίας από 16 έως 18 ετών.

Σε γενικές γραμμές, το ένα τέταρτο των εφήβων δηλώνει ότι κάνει έλεγχο για μεροληψία στις πληροφορίες, και αποτελεί συνήθη πρακτική μεταξύ των εφήβων σε ηλικίες από 16-18 ετών (ποσοστό 27%) σε σχέση με εκείνους κάτω των 16 ετών (ποσοστό 21%). Μόνο το 8% των συνολικών εφήβων δήλωσε ότι δεν ελέγχει καθόλου την αξιοπιστία του περιεχομένου.

Εφηβική χρήση μεθόδων ελέγχου της αξιοπιστίας των διαδικτυακών πληροφοριών*

Ποιες μεθόδους ή στρατηγικές, εάν υπάρχουν, χρησιμοποιείτε για να ελέγξετε το εάν οι πληροφορίες που βρίσκετε στο διαδίκτυο είναι αξιόπιστες; Εξετάζω άλλες πηγές, όπως ειδήσεις, συγγράμματα, ή άλλες ιστοσελίδες / Ελέγχω την αξιοπιστία των ιστοσελίδων ή συντακτών που ανέφεραν την πληροφορία / Ρωτάω έναν ενήλικα που εμπιστεύομαι (εκπαιδευτικό, γονιό κλπ.) / Ελέγχω εάν η πληροφορία δείχνει προκατάληψη με οποιοδήποτε τρόπο / Δεν εφαρμόζω μεθόδους ή στρατηγικές για να αξιολογήσω την αξιοπιστία του περιεχομένου που βλέπω στο διαδίκτυο / Άλλο, παρακαλώ διευκρινίστε

* Ποσοστό επί αυτών που είναι συνδεδεμένοι / χρησιμοποιούν το διαδίκτυο

Οι έφηβοι με ανώτερο εισοδηματικό υπόβαθρο είναι πιο πιθανό να εφαρμόσουν όλες τις παρακάτω στρατηγικές ελέγχου σε σχέση με εφήβους με χαμηλότερο εισοδηματικό υπόβαθρο.

“ Πάντα ελέγχω την πηγή και την ημερομηνία και κοιτάζω το ύφος του κειμένου. ”

Ελένη, 17 ετών

Χρήση διαφορετικών μεθόδων από τους εφήβους προκειμένου να ελέγξουν την αξιοπιστία των πληροφοριών από το διαδίκτυο

Επάγγελμα γονέων*

	Ανώτερα διευθυντικά, διοικητικά ή επαγγελματικά καθήκοντα	Περιστασιακά εργαζόμενοι ή εργαζόμενοι χαμηλής βαθμίδας, συνταξιούχοι και άτομα των οποίων το εισόδημα εξαρτάται από την κοινωνική πρόνοια
Εξετάζω άλλες πηγές, όπως ειδήσεις, συγγράμματα, ή άλλες ιστοσελίδες	54%	35%
Ελέγχω την αξιοπιστία των ιστοσελίδων ή συντακτών που ανέφεραν την πληροφορία	48%	38%
Ρωτάω έναν ενήλικο που εμπιστεύομαι (εκπαιδευτικό, γονιό κλπ.)	35%	27%
Ελέγχω εάν η πληροφορία δείχνει προκατάληψη με οποιοδήποτε τρόπο	30%	26%
Δεν εφαρμόζω μεθόδους ή στρατηγικές για να αξιολογήσω την αξιοπιστία του περιεχομένου που βλέπω στο διαδίκτυο	6%	13%

Ποιες μεθόδους ή στρατηγικές, εάν υπάρχουν, χρησιμοποιείτε για να ελέγξετε το εάν οι πληροφορίες που βρίσκετε στο διαδίκτυο είναι αξιόπιστες; Εξετάζω άλλες πηγές, όπως ειδήσεις, συγγράμματα, ή άλλες ιστοσελίδες / Ελέγχω την αξιοπιστία των ιστοσελίδων ή συντακτών που ανέφεραν την πληροφορία / Ρωτάω έναν ενήλικο που εμπιστεύομαι (εκπαιδευτικό, γονιό κλπ.) / Ελέγχω εάν η πληροφορία δείχνει προκατάληψη με οποιοδήποτε τρόπο / Δεν εφαρμόζω μεθόδους ή στρατηγικές για να αξιολογήσω την αξιοπιστία του περιεχομένου που βλέπω στο διαδίκτυο / Άλλο, παρακαλώ διευκρινίστε

* Η κοινωνικοοικονομική κατάσταση χρησιμοποιείται από την Εθνική Έρευνα Αναγνωσιμότητας του Ηνωμένου Βασιλείου και από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία του Ηνωμένου Βασιλείου .

2.4

TN, Κριτική Σκέψη & Εμπιστοσύνη

Παρά το γεγονός ότι εκτιμούν τα οφέλη της TN (όπως αναλύθηκε στο πρώτο κεφάλαιο), οι έφηβοι προσέχουν έτσι ώστε να μην βασίζονται υπερβολικά σε αυτή και επισημαίνουν το πόσο σημαντική είναι η διατήρηση των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης.

Η εμπιστοσύνη των εφήβων προς την TN συνοδεύεται από την κατανόηση των περιορισμών της, αλλά και τους τρόπους διαχείρισής της με βάση την εμπειρία που έχουν από τα σχετικά εργαλεία. Οι έφηβοι αναφέρουν πολλές περιπτώσεις όπου ελέγχουν τις πηγές έτσι ώστε να διασφαλίσουν ότι οι πληροφορίες που τους δίνει η TN είναι σωστές.

“ Ας μη γίνονται όλα με TN. ”

Ιονέλα, 16 ετών

“ Πρέπει πάνω απ’ όλα να υπάρχει αυτοσυγκράτηση, γιατί αν το παρακάνουμε με τη χρήση... το μυαλό μας και ίσως ακόμη και η κριτική μας σκέψη δεν θα μπορούν να λειτουργήσουν. ”

Ελένη, 17 ετών

Εμπιστοσύνη των
εφήβων προς
πληροφορίες που
δημιουργούνται με
βοήθεια ΤΝ

Κλίμακα 1-10, όπου το 10
δηλώνει τη μεγαλύτερη
εμπιστοσύνη)

“ Μου αρέσει να
χρησιμοποιώ ΤΝ για
βοήθεια, αλλά δεν
την εμπιστεύομαι
τυφλά. Ελέγχω και
επαληθεύω αυτά
που μου δίνει. ”

Φρόνη, 18 ετών

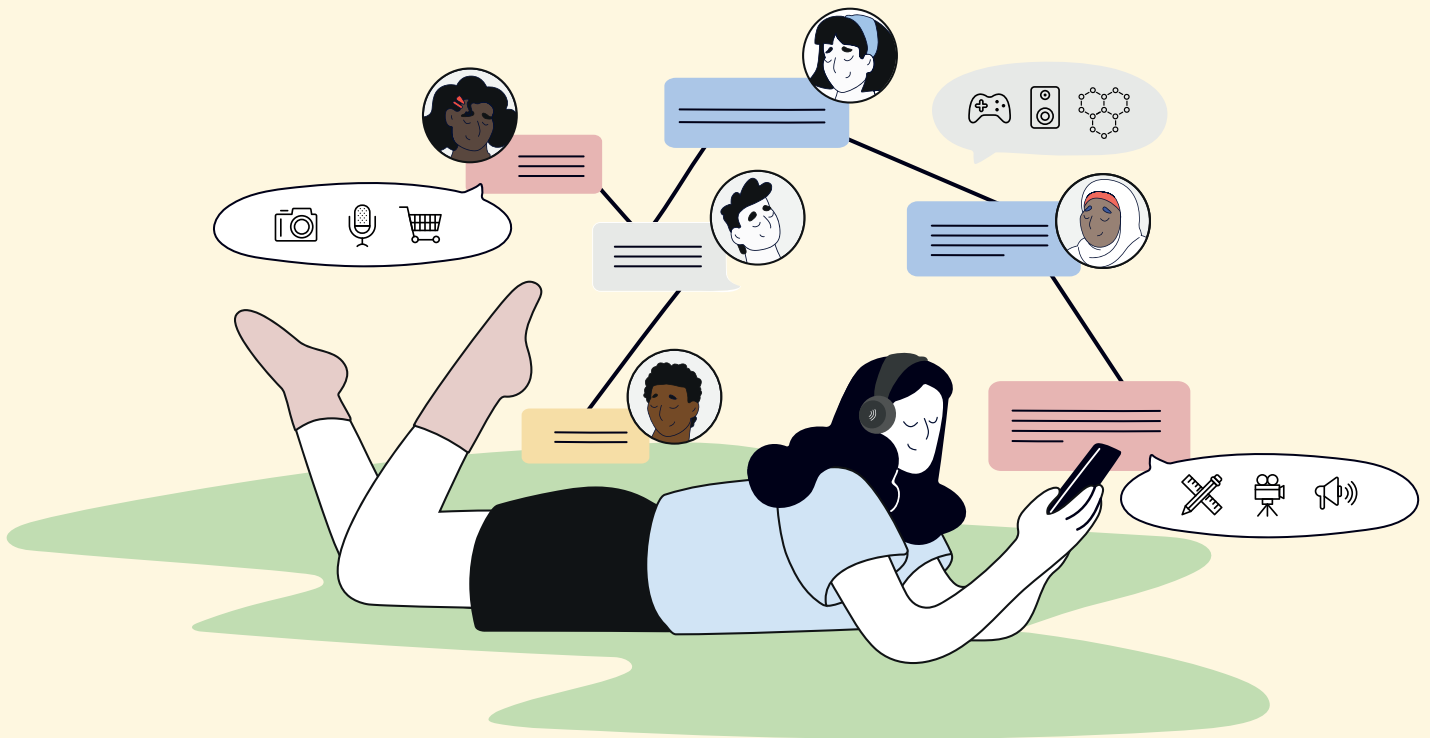
A full-page background image featuring two young people, a man and a woman, standing in front of a red brick wall. The man on the left has curly hair and is wearing an orange t-shirt and jeans, holding a smartphone to take a selfie. The woman on the right has long wavy hair and is wearing a striped t-shirt, also holding a smartphone. They are both smiling and looking at the phones. The lighting is warm, suggesting sunset or sunrise.

03

Ανακάλυψη & διασύνδεση

3.1

Γενική επισκόπηση

Οι έφηβοι που συμμετείχαν στην έρευνα ως βασική πηγή μάθησης, ψυχαγωγίας και διασύνδεσης ενώ πολλοί από αυτούς ανακαλύπτουν νέα ενδιαφέροντα στο διαδίκτυο σε τακτική βάση.

Σχεδόν το ένα τέταρτο των εφήβων (24%*) αναφέρει τις προτάσεις του αλγόριθμου ως βασική πηγή αφαίρεση κόμματος μετά τη λέξη ανακαλύψεων και πολλοί από αυτούς (50%) τις θεωρούν συχνά ή πάντοτε χρήσιμες.

Οι κοινωνικές συνδέσεις είναι επίσης σημαντικές, και ένα ποσοστό 29% εξερευνά νέα θέματα μέσω περιεχομένου που κοινοποιείται από φίλους.

Σε γενικές γραμμές, οι εξατομικευμένες προτάσεις και η παρατήρηση της δραστηριότητας άλλων χρηστών στο διαδίκτυο παίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της μάθησης και της προσωπικής αναζήτησης των εφήβων μέσω του διαδικτύου.

* Από αυτούς που είναι συνδεδεμένοι / χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και ανακαλύπτουν νέα θέματα, ενδιαφέροντα, χόμπι ή άλλου είδους περιεχόμενο

3.2

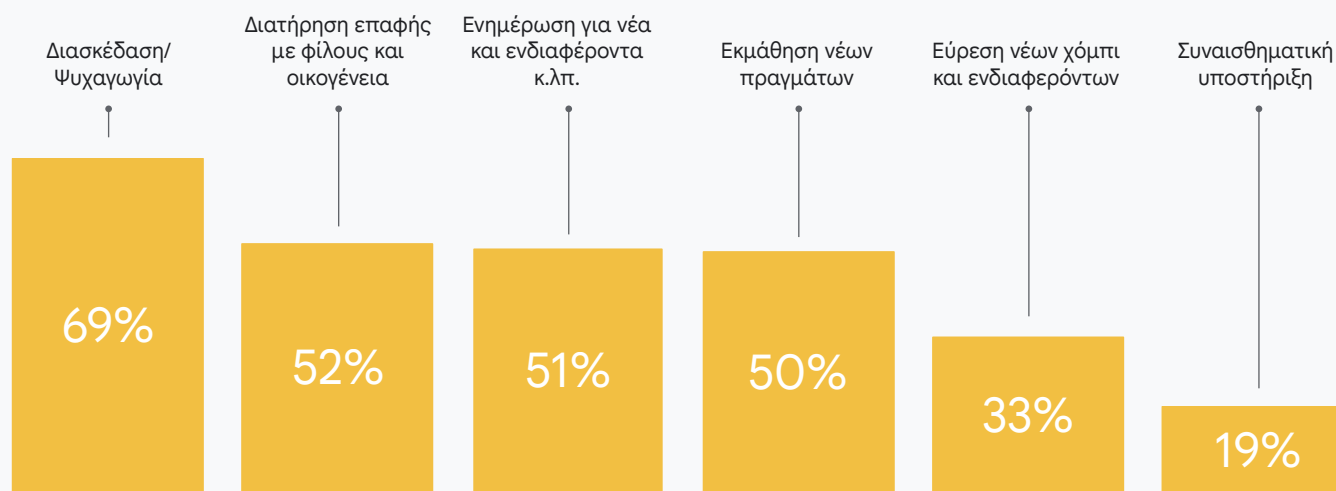
Τα οφέλη που βιώνουν οι έφηβοι από τη σύνδεση στο διαδίκτυο

Οι έφηβοι που συμμετείχαν στην έρευνα ανέφεραν ως τρία σημαντικότερα οφέλη της διαδικτυακής τους σύνδεσης την ψυχαγωγία, τη διατήρηση επαφής με φίλους και οικογένεια, καθώς και την ενημέρωση για ειδήσεις και θέματα που τους ενδιαφέρουν.

Οφέλη της σύνδεσης στο διαδίκτυο για τους εφήβους

Ποσοστό επί αυτών που είναι συνδεδεμένοι / χρησιμοποιούν το διαδίκτυο

Ποια, εφόσον υπάρχουν, είναι τα οφέλη που βιώνετε από τη σύνδεσή σας στο διαδίκτυο;

Ελεύθερος χρόνος/Ψυχαγωγία / Μένω σε επαφή με φίλους και οικογένεια / Μαθαίνω καινούργια πράγματα / Μαθαίνω ειδήσεις και ενημερώνομαι για τα ενδιαφέροντά μου / Συναισθηματική υποστήριξη / Δεν έχω κανένα όφελος από τη σύνδεσή μου στο διαδίκτυο / Άλλο, παρακαλώ διευκρινίστε

3.3

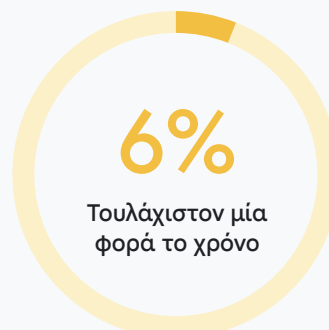
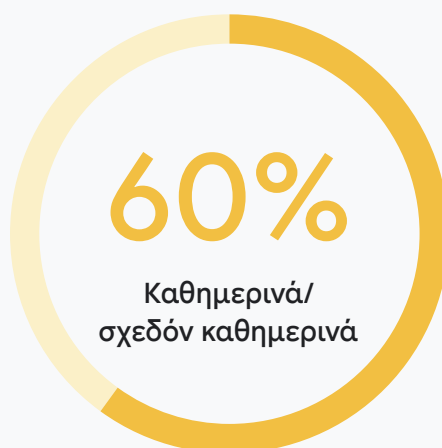
Ανακάλυψη νέων ενδιαφερόντων και επιθυμιών

**Το διαδίκτυο παίζει σημαντικό
ρόλο στο να πυροδοτεί νέες
επιθυμίες.**

Ένα ποσοστό άνω του ήμισυ (60%) των εφήβων αναφέρει ότι ανακαλύπτει νέα θέματα ή ενδιαφέροντα στο διαδίκτυο μία με δύο φορές κατά τη διάρκεια της εβδομάδας, ή και με μεγαλύτερη συχνότητα.

**Συχνότητα με την
οποία οι έφηβοι
ανακαλύπτουν νέα
θέματα, ενδιαφέροντα,
ασχολίες ή άλλο
περιεχόμενο στο
διαδίκτυο**

Ποσοστό επί αυτών που είναι
συνδεδεμένοι / χρησιμοποιούν το
διαδίκτυο

Πόσο συχνά ανακαλύπτετε, εάν ανακαλύπτετε, νέα θέματα, ενδιαφέροντα, ασχολίες ή άλλο περιεχόμενο (καλλιτέχνες, μουσική, βιβλία, ταινίες, ιδέες) στο διαδίκτυο;

Καθημερινά / Μέρα παρά μέρα / Μερικές φορές την εβδομάδα / Μία φορά την εβδομάδα / Μία φορά ανά δεκαπενθήμερο / Μία φορά το μήνα / Μία φορά ανά δίμηνο / Μία φορά ανά τρεις ή έξι μήνες / Μία φορά ανά επτά έως 11 μήνες / Μία φορά το χρόνο / Λιγότερο από μία φορά το χρόνο, παρακαλώ διευκρινίστε τα έτη / Ποτέ

Όταν εμβαθύνουμε στους τρόπους με τους οποίους οι έφηβοι ανακαλύπτουν νέα ενδιαφέροντα στο διαδίκτυο, διαπιστώνουμε ότι οι προτάσεις από τους αλγορίθμους παίζουν καθοριστικό ρόλο.

Σχεδόν το ένα τέταρτο (24%) των συμμετεχόντων στην έρευνα δήλωσε ότι οι αλγόριθμοι αυτοί αποτελούν την πρωταρχική τους μέθοδο ανακάλυψης νέων θεμάτων ή ενδιαφερόντων.

Πέρα από τους αλγόριθμους, οι κοινωνικές διασυνδέσεις παραμένουν μια εξαιρετικά σημαντική οδός για την ανακάλυψη. Ποσοστό άνω του ενός τετάρτου (29%) των εφήβων ανέφερε ότι βρίσκει νέα ενδιαφέροντα μέσα από περιεχόμενο που κοινοποιείται από φίλους ή γνωστούς.

Η ενεργός αναζήτηση καταλαμβάνει ένα σημαντικό μερίδιο της ανακάλυψης, και ένας στους πέντε (ποσοστό 18%) συμμετέχοντες αναζητεί ενεργά νέα θέματα. Αυτό υποδηλώνει ότι υπάρχει ένα στοιχείο αυτενέργειας στη διαδικτυακή εξερεύνηση, όπου οι έφηβοι καταπιάνονται ηθελημένα με συγκεκριμένα πεδία που τους κινούν την περιέργεια. Οι διαδικτυακές κοινότητες και τα φόρουμ αναφέρθηκαν από ποσοστό 15% των εφήβων.

Πιο συχνά μέσα που χρησιμοποιούν οι έφηβοι για την ανακάλυψη νέων θεμάτων ή ενδιαφερόντων στο διαδίκτυο

Ποσοστό επί αυτών που είναι συνδεδεμένοι / χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και ανακαλύπτουν νέα θέματα και ενδιαφέροντα, νέες ασχολίες ή άλλο περιεχόμενο στο Διαδίκτυο

29%

Περιεχόμενο που μοιράζονται φίλοι ή άτομα που ακολουθώ

24%

Περιεχόμενο που μου προτείνεται από έναν αλγόριθμο

18%

Ενεργή αναζήτηση θεμάτων

15%

Μέσω διαδικτυακών κοινοτήτων ή φόρα

11%

Περιεχόμενο που μοιράζονται μέσα ενημέρωσης/οργανισμοί/εκδόσεις

Με ποιο τρόπο, εάν υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος, ανακαλύπτετε πιο συχνά νέα θέματα ή ενδιαφέροντα στο διαδίκτυο;

Περιεχόμενο που μου προτείνει κάποιος αλγόριθμος (π.χ. σελίδα «Για Εσάς», προτεινόμενα βίντεο και ιστοσελίδες) / Περιεχόμενο που κοινοποιούν φίλοι ή άτομα που ακολουθώ / Αναζητώ ενεργά άλλα θέματα (π.χ. χρήση πεδίων αναζήτησης, hashtag) / Περιεχόμενο που κοινοποιούν μέσα ενημέρωσης/οργανισμοί/εκδόσεις) / Μέσω διαδικτυακών κοινοτήτων ή φόρουμ / Δεν είναι κάτι που το κάνω συχνά με οποιοδήποτε τρόπο / Άλλο, παρακαλώ διευκρινίστε

Οι προτάσεις μέσω αλγορίθμων θεωρούνται ως χρήσιμες από τους συμμετέχοντες στην έρευνα.

12%

τις βρίσκει πάντα χρήσιμες

38%

τις βρίσκει χρήσιμες μερικές φορές

Μια μεγάλη πλειοψηφία των εφήβων πιστεύει ότι οι προτάσεις αυτές χρησιμεύουν στο να αποκαλύπτεται «πραγματικά ενδιαφέρον περιεχόμενο».

38%

τις βρίσκει χρήσιμες, συχνά

12%

τις βρίσκει σπάνια ή ποτέ χρήσιμες

Οι εξατομικευμένες προτάσεις είναι καλοδεχούμενες, και θεωρούνται ως στοιχείο που βελτιώνει τη μαθησιακή εμπειρία στο διαδίκτυο.

Τρόποι με τους οποίους οι εξατομικευμένες προτάσεις βελτιώνουν τις μαθησιακές εμπειρίες των εφήβων στο διαδίκτυο

Ποσοστό επί αυτών που είναι συνδεδεμένοι / χρησιμοποιούν το διαδίκτυο

46%

Προτείνουν βίντεο σχετικά με νέα εκπαιδευτικά θέματα που με ενδιαφέρουν

38%

Προτείνουν βίντεο για προσωπικά θέματα που με αφορούν, π.χ. ψυχική υγεία

33%

Συνιστούν βίντεο σχετικά με ειδήσεις και τρέχουσες υποθέσεις

33%

Προβάλλουν βίντεο από νέους δημιουργούς που καλύπτουν εκπαιδευτικά θέματα

Πόσο συχνά σας βοηθούν, εάν σας βοηθούν, οι προτάσεις μέσω αλγορίθμων σε πλατφόρμες (π.χ. σελίδες «Για Εσάς», προτεινόμενο περιεχόμενο) να βρείτε κάτι που είναι πραγματικά ενδιαφέρον;

Πάντα / Συχνά / Ενίοτε / Σπανίως / Ποτέ

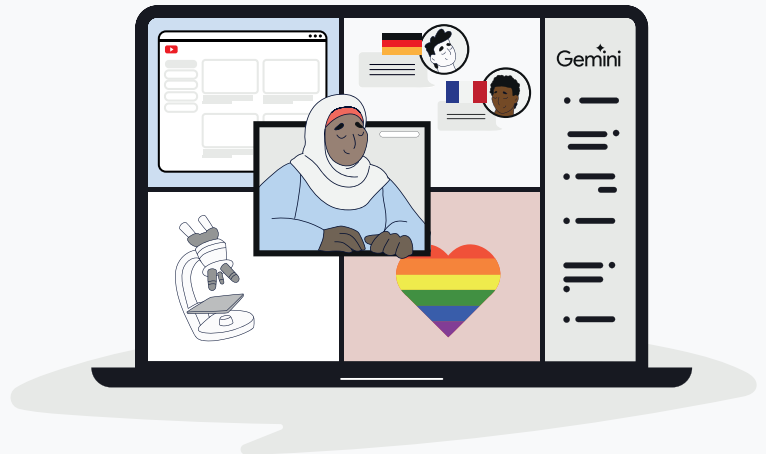
Με ποιους τρόπους, εάν υπάρχουν, βελτιώνουν οι εξατομικευμένες προτάσεις βελτιώνουν τη μαθησιακή σας εμπειρία στο διαδίκτυο;

Προτείνοντας βίντεο για νέα εκπαιδευτικά θέματα που με ενδιαφέρουν / Προτείνοντας βίντεο που προσωπικά ζητήματα που με αφορούν, π.χ. ψυχική υγεία / Προτείνοντας βίντεο για ειδήσεις και την τρέχουσα επικαιρότητα / Δείχνοντας βίντεο από νέους δημιουργούς που καλύπτουν εκπαιδευτικά θέματα / Η ερώτηση δεν με αφορά / Οι εξατομικευμένες προτάσεις δεν βελτιώνουν τη μαθησιακή μου εμπειρία στο διαδίκτυο, δεν τις βρίσκω χρήσιμες / Άλλο, παρακαλώ διευκρινίστε

3.4

Ανάπτυξη αυτογνωσίας και γνώσης του περιβάλλοντος κόσμου

Οι έφηβοι περιέγραψαν πώς χρησιμοποιούν το διαδίκτυο ως παράθυρο στις ζωές, τις κουλτούρες και τις εμπειρίες άλλων ανθρώπων, γεγονός που με τη σειρά του, τους βοηθάει να κατανοήσουν καλύτερα τον εαυτό τους.

Με το να βρίσκονται στο διαδίκτυο, παρατηρούν πώς ζουν άνθρωποι σε άλλες χώρες και κουλτούρες, τι τρώνε, πώς σκέφτονται και τι προκλήσεις αντιμετωπίζουν. Αυτό τους βοηθάει να διευρύνουν την αντίληψη τους για τον κόσμο, αλλά και το προσωπικό τους αίσθημα ταυτότητας.

Για κάποιους, το διαδίκτυο λειτουργεί ως μέσο σωτηρίας, προσφέροντας τη δυνατότητα δημιουργίας πιο ανοιχτών και δεκτικών κοινοτήτων, που αναγνωρίζουν και ενισχύουν τις προσωπικές τους εμπειρίες.

“ Μπορεί να σε
εμπνεύσει και να
σε κάνει να πας
στα μέρη που
βλέπεις. ”

Άννα-Μαρία, 17 ετών

3.5

Το βίντεο ως εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό μέσο

Το περιεχόμενο σε μορφή βίντεο παίζει πρωταρχικό ρόλο στον καθημερινό ψηφιακό βίο των εφήβων σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Ασχέτως του εάν εξυπηρετούν σκοπούς ψυχαγωγίας, εκπαίδευσης ή εξερεύνησης, οι πλατφόρμες διαμοιρασμού βίντεο, όπως το YouTube συνιστούν βασική πύλη εισόδου προς την ανακάλυψη, το αίσθημα του συνανήκειν, και την ατομική βελτίωση.

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται οι τρόποι με τους οποίους οι έφηβοι αλληλεπιδρούν με το περιεχόμενο σε μορφή βίντεο, πόσο συχνά το παρακολουθούν και τους λόγους που το περιεχόμενο αυτής της μορφής ασκεί τέτοια έλξη.

Τα βίντεο δεν είναι απλώς ένας τρόπος να περνά κανείς την ώρα του, αλλά μια ουσιαστική πηγή έμπνευσης, μάθησης και πολιτισμικής συνείδησης που διαμορφώνει το πώς οι νέοι κατανοούν τόσο τον εαυτό τους, όσο και τον κόσμο γύρω τους.

Οι έφηβοι παρακολουθούν περιεχόμενο σε μορφή βίντεο πολλές φορές την εβδομάδα.

Σχεδόν τα τρία τέταρτα (70%) των εφήβων δηλώνουν ότι παρακολουθούν περιεχόμενο σε μορφή βίντεο τουλάχιστον μερικές φορές την εβδομάδα, ενώ ποσοστό άνω του ενός τρίτου (36%) παρακολουθεί σε καθημερινή βάση.

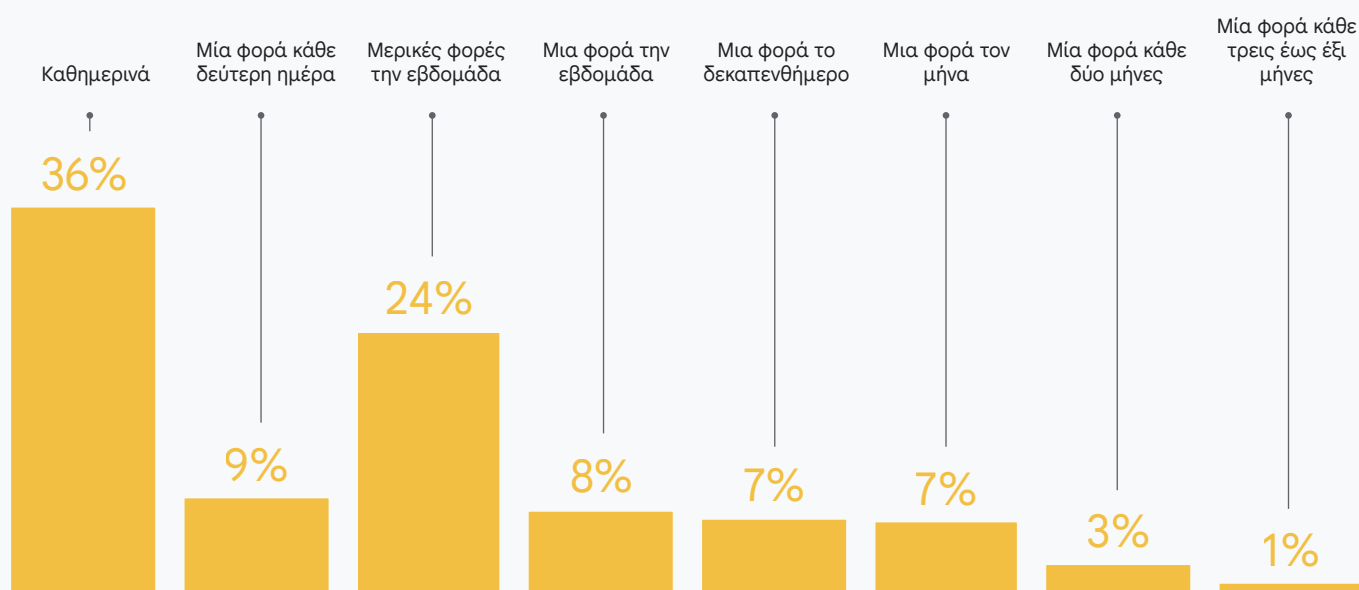
Το περιεχόμενο σε μορφή βίντεο είναι προτιμώμενο τόσο για μάθηση όσο και για ψυχαγωγία.

Σύμφωνα με την έρευνα της Livity, ένα ποσοστό της τάξεως του 74% των εφήβων (15-18) στην Ελλάδα παρακολούθησε βίντεο στο YouTube προκειμένου να μάθει κάτι καινούργιο για το σχολείο, ενώ ένα ποσοστό 69% παρακολούθησε YouTube για να αποκτήσει νέες γνώσεις, είτε για λόγους ψυχαγωγίας είτε στο πλαίσιο εξωσχολικών δραστηριοτήτων.

Το YouTube δεν προσφέρει απλώς ψυχαγωγικό περιεχόμενο· μέσα από τα βίντεό του, καλλιεργεί την περιέργεια και τη φαντασία, προάγει την πολυφωνία και ενθαρρύνει τα νέα παιδιά να εκφράσουν τα ενδιαφέροντά τους και όσα τα απασχολούν -γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τις μαρτυρίες των συμμετεχόντων στην έρευνα

Συχνότητα με την οποία οι έφηβοι δηλώνουν ότι παρακολουθούν περιεχόμενο σε μορφή βίντεο

Ποσοστό επί αυτών που είναι συνδεδεμένοι / χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και χρησιμοποιούν πλατφόρμες όπου παρακολουθούν βίντεο για να μάθουν κάτι καινούργιο για σκοπούς διασκέδασης ή σε εξωσχολικό πλαίσιο

Πόσο συχνά παρακολουθείτε βίντεο είτε για να υποστηρίξετε τη σχολική σας μάθηση είτε για λόγους ψυχαγωγίας;

Καθημερινά / Μία φορά κάθε δεύτερη ημέρα / Μερικές φορές την εβδομάδα / Μία φορά την εβδομάδα / Μία φορά το δεκαπενθήμερο / Μία φορά τον μήνα / Μία φορά κάθε δύο μήνες / Μία φορά κάθε τρεις έως έξι μήνες / Μία φορά κάθε επτά έως 11 μήνες / Μία φορά τον χρόνο / Λιγότερο από μία φορά το χρόνο, παρακαλούμε ορίστε σε έτη

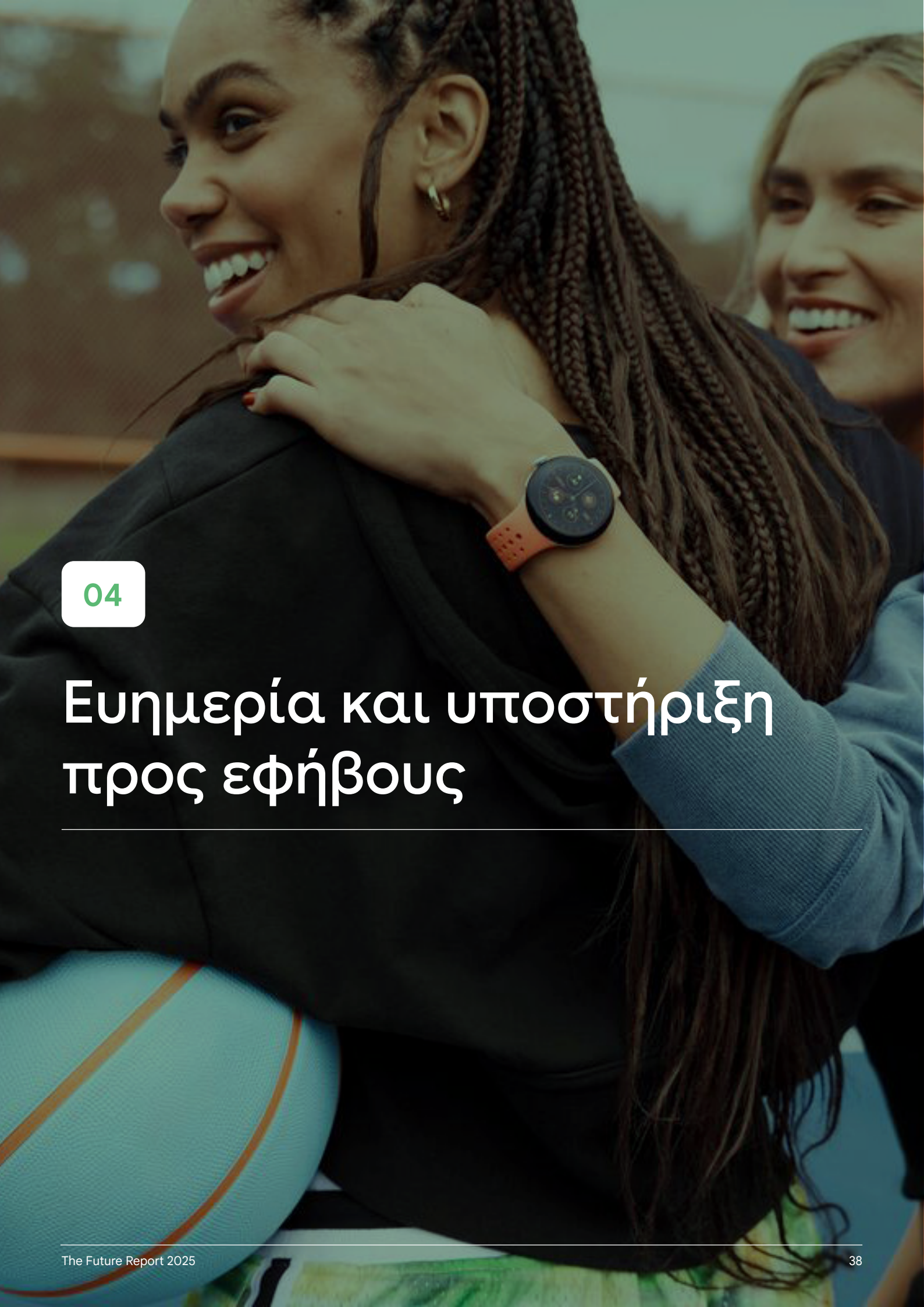
Σύμφωνα με τους έφηβους (15-18) στην Ελλάδα, οι οποίοι συμμετείχαν στην έρευνα της Livity, το YouTube είναι η #1 προτιμώμενη πλατφόρμα με τις καλύτερες προτάσεις για την ανακάλυψη νέων ενδιαφερόντων.

Οι έφηβοι που συμμετείχαν στην έρευνα μίλησαν για τη χαρά που αισθάνθηκαν όταν ανακάλυψαν νέα ενδιαφέροντα και νέες ασχολίες μέσω των βίντεο.

Σε πολλές περιπτώσεις, τα βίντεο αναδείχθηκαν ως το προτιμώμενο μέσο, είτε για την απόκτηση γνώσεων, είτε για την άντληση έμπνευσης μέσα από την παρατήρηση διαφορετικών ανθρώπων και πολιτισμών, είτε απλώς για ψυχαγωγία.

“ Το χρησιμοποιώ (το YouTube) κι εγώ πολύ για να δουλέψω, αποκλειστικά για τις σχολικές μου εργασίες, κι έχει τόσο πολύ ενδιαφέρον, με κάνει χαρούμενη. ”

Φρύνη, 18 ετών

04

Ευημερία και υποστήριξη προς εφήβους

4.1

Γενική επισκόπηση

Οι έφηβοι δίνουν αξία τόσο στον ψηφιακό όσο και στον πραγματικό τους κόσμο, επιδιώκοντας συνειδητά την ισορροπία ανάμεσα στις δύο αυτές διαστάσεις της ζωής τους.

Στην πλειοψηφία τους, οι συμμετέχοντες στην έρευνα δήλωσαν ότι νιώθουν σίγουροι και βέβαιοι ότι διαχειρίζονται καλά τη διαδικτυακή τους παρουσία, και απολαμβάνουν τα οφέλη της, ενώ ταυτόχρονα λαμβάνουν μέτρα προκειμένου να προστατεύονται και να νιώθουν ασφαλείς.

Οι γονείς/κηδεμόνες και τα μέλη της οικογένειάς τους αποτελούν την πιο έμπιστη πηγή υποστήριξης και συμβουλών όσον αφορά στις υγιείς διαδικτυακές συνήθειες.

Ωστόσο, ορισμένοι έφηβοι εκφράζουν αμφιβολίες ως προς το εάν και κατά πόσο οι γονείς/κηδεμόνες έχουν αρκετές γνώσεις για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τις πληροφορίες στο διαδίκτυο.

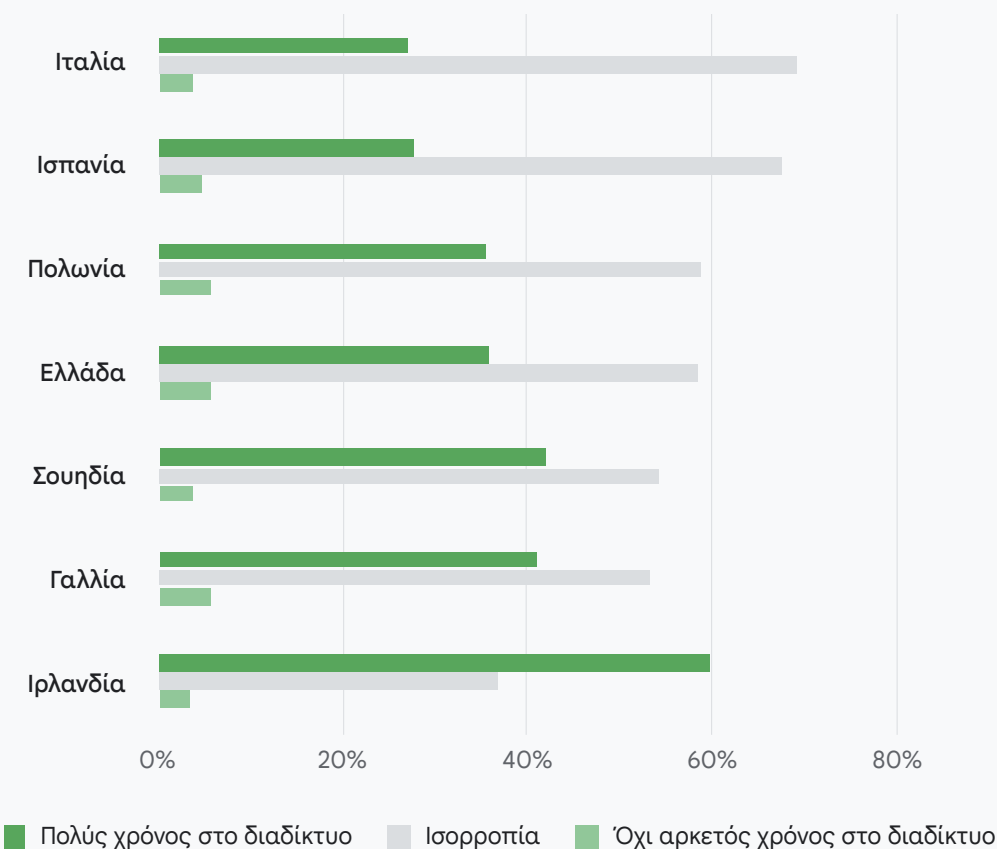
4.2

Ψηφιακή ισορροπία και ευημερία

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα είχαν συνείδηση του χρόνου που δαπανούν στο διαδίκτυο, και στην πλειοψηφία τους (ποσοστό 58%) ανέφεραν ότι, οι δραστηριότητές τους εντός και εκτός διαδικτύου είναι «ισορροπημένες».

Απόψεις εφήβων περί ισορροπίας μεταξύ δραστηριοτήτων εντός και εκτός διαδικτύου

Ποσοστό επί αυτών που είναι συνδεδεμένοι / χρησιμοποιούν το διαδίκτυο

Πώς θα περιγράφατε καλύτερα την τωρινή σας ισορροπία μεταξύ δραστηριοτήτων εντός και εκτός του διαδικτύου;

Περνάω πάρα πολύ χρόνο στο διαδίκτυο / Ισορροπημένες / Δεν περνάω αρκετό χρόνο στο διαδίκτυο

Οι έφηβοι επιδιώκουν συνειδητά τη διατήρηση της ισορροπίας επενδύοντας σε δραστηριότητες εκτός διαδικτύου, όπως με το να περνούν χρόνο με την οικογένεια και τους φίλους τους (ποσοστό 47%), την ενασχόληση με χόμπι (ποσοστό 46%) και τη σωματική άσκηση (ποσοστό 41%).

Ποσοστό άνω του ενός τετάρτου (28%) καθορίζει χρονικά όρια παραμονής στην οθόνη ως ένα επιπλέον μέτρο εξισορρόπησης της ζωής εντός και εκτός διαδικτύου.

Τα κορίτσια φαίνεται να αφιερώνουν ελαφρώς περισσότερο χρόνο με την οικογένεια και τους φίλους εκτός διαδικτύου, ως τρόπο εξισορρόπησης της ζωής εντός και εκτός διαδικτύου, σε σχέση με τα αγόρια (50% έναντι 45%).

“Κάποιοι (από εμάς) προσπαθούν συνειδητά να αποσυνδέονται και να περνούν περισσότερο χρόνο με φίλους από κοντά παρά μέσω των social media.”

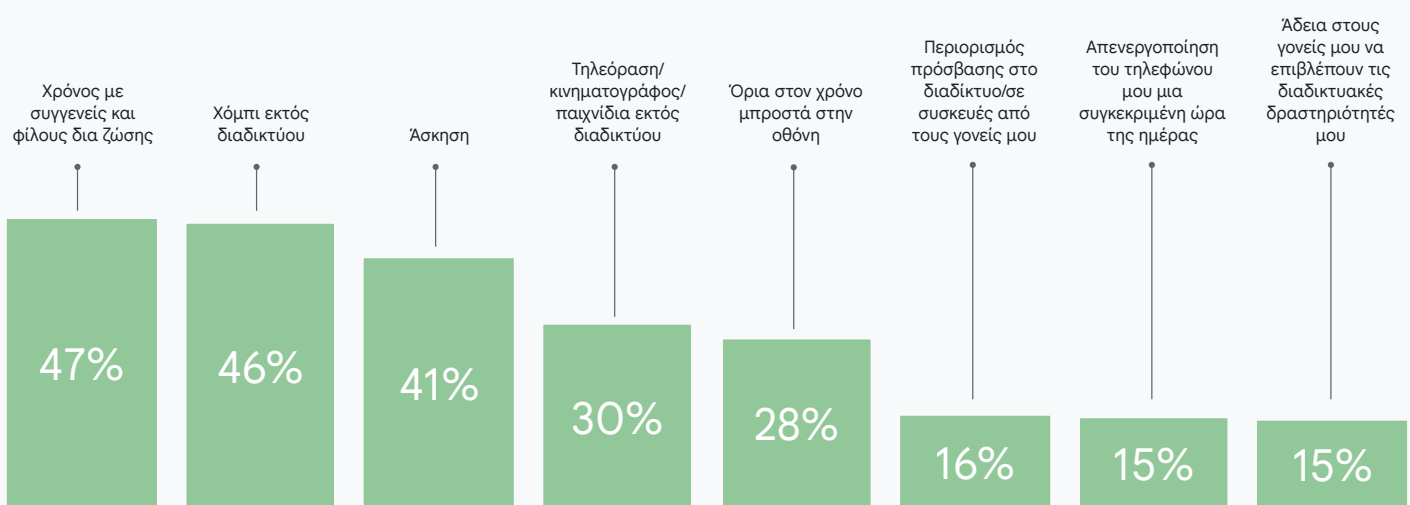
Ελένη, 17 ετών

“Είναι καλύτερα να βγαίνεις και να μιλάς με κόσμο, αλλά είναι επίσης καλό να συνδέεσαι μέσα από τα social media.”

Κωνσταντίνος, 16 ετών

Τρόποι με τους οποίους οι έφηβοι δηλώνουν ότι εξισορροπούν τη ζωή εντός και εκτός διαδικτύου

Ποσοστό εφήβων που είναι συνδεδεμένοι / χρησιμοποιούν το διαδίκτυο

Ποια μέτρα λαμβάνετε, εάν λαμβάνετε, για να εξισορροπήσετε τη ζωή σας εντός και εκτός του διαδικτύου;

Περνάω χρόνο με οικογένεια και φίλους στον πραγματικό κόσμο / Ασχολούμαι με χόμπι εκτός διαδικτύου / Ασκούμαι σωματικά / Παρακολουθώ τηλεόραση/ταινίες/παίζω βιντεοπαιχνίδια εκτός διαδικτύου / Θέτω όριο χρόνου μπροστά στην οθόνη / Κλείνω το τηλέφωνο μου κάποιες συγκεκριμένες ώρες την ημέρα / Οι γονείς μου περιορίζουν την πρόσβαση στο διαδίκτυο/σε συσκευές / Επιτρέπω στους γονείς μου να επιβλέπουν τις διαδικτυακές μου δραστηριότητες

4.3

Χρήση τεχνολογικών εργαλείων για την υγεία

Το 66%* των ερωτώμενων θεωρεί ότι η τεχνολογία παίζει σημαντικό ρόλο στην υγεία και την ευημερία τους, χρησιμοποιώντας διάφορες τεχνολογίες και εφαρμογές για την ενίσχυση της ψυχικής και σωματικής τους υγείας. Το αντίστοιχο ποσοστό για τους εφήβους, ηλικίας 15–18 ετών στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 72%.

Στην Ελλάδα, οι έφηβοι που αξιοποιούν τεχνολογία για θέματα υγείας κάνουν κυρίως χρήση συσκευών παρακολούθησης της υγείας (36%), εφαρμογών παρακολούθησης διαίτας ή διατροφής (34%) και εφαρμογών προπόνησης.

Τρόποι με τους οποίους οι έφηβοι χρησιμοποιούν τεχνολογία που σχετίζεται με την ψυχική και σωματική τους υγεία

Ποσοστό εφήβων που χρησιμοποιούν τεχνολογία για να ενισχύσουν την ψυχική και σωματική τους υγεία

36%

Συσκευές παρακολούθησης της υγείας

34%

Εφαρμογές παρακολούθησης της διαίτας ή της διατροφής

25%

Εφαρμογές προπόνησης

21%

Άλλες εφαρμογές υγείας

20%

Εφαρμογές υποστήριξης/ παρακολούθησης του ύπνου

17%

Εφαρμογές εστίασης για μελέτη ή ΔΕΠΥ

15%

Εφαρμογές για τη διακοπή συνηθειών

14%

Εφαρμογές Mindfulness/ διαλογισμού

Ποια τεχνολογικά μέσα (συσκευές και εφαρμογές/υπηρεσίες) χρησιμοποιείτε, εάν χρησιμοποιείτε, για να ενισχύσετε την ψυχική ή σωματική σας υγεία;

Δεν χρησιμοποιώ τεχνολογικά μέσα για να ενισχύσω την ψυχική ή σωματική μου υγεία / Συσκευές παρακολούθησης της υγείας (Apple Watch, fitbit κλπ.) / Εφαρμογές προπόνησης (Strava, Nike Run Club κλπ.) / Άλλες εφαρμογές υγείας, π.χ. για διαβήτη, περίοδο, υπενθυμίσεις λήψης χαπιών (Mysugr, Flo κλπ.) / Εφαρμογές παρακολούθησης διαίτας ή διατροφής (MyFitnessPal κλπ.) / Εφαρμογές συγκέντρωσης για μελέτη ή ΔΕΠΥ (Forest κλπ.) / Εφαρμογές υποστήριξης/ παρακολούθησης ύπνου (Sleep Cycle κλπ.) / Εφαρμογές ενσυνειδητότητας/διαλογισμού (Calm, headspace κλπ.)

* Αντίστροφο ποσοστό των 'Δεν χρησιμοποιώ κανενός είδους τεχνολογία για να βοηθήσω τη φυσική ή την πνευματική μου υγεία' και 'Προτιμώ να μην απαντήσω'

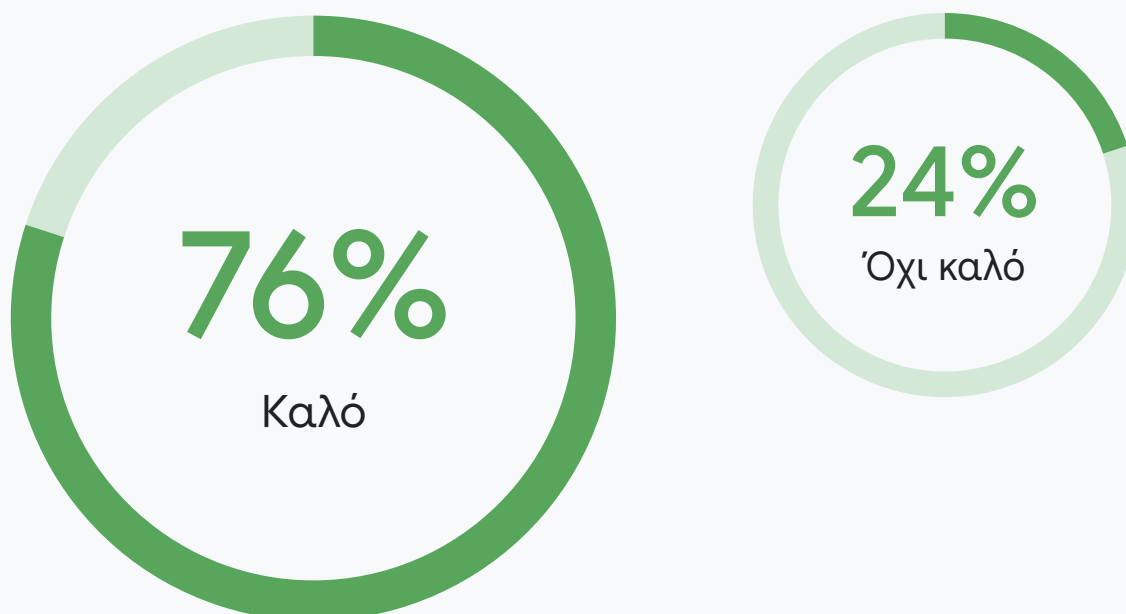
4.4

Διαχείριση διαδικτυακών συνηθειών και ασφάλεια

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα, σε μεγάλη πλειοψηφία (ποσοστό 76%), πιστεύουν ότι διαχειρίζονται «καλά» τις διαδικτυακές τους συνήθειες (π.χ. χρόνος μπροστά στην οθόνη και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ασφάλεια κατά την παραμονή στο διαδίκτυο)*.

Πόσο καλά διαχειρίζονται οι έφηβοι τις διαδικτυακές τους συνήθειες

Ποσοστό εφήβων που είναι συνδεδεμένοι / χρησιμοποιούν το διαδίκτυο

Πόσο καλά θεωρείτε ότι διαχειρίζεστε, ή δεν διαχειρίζεστε τις διαδικτυακές σας συνήθειες; (όπως χρόνος μπροστά στην οθόνη, ασφάλεια στο διαδίκτυο κλπ.)

Καλά (καθαρό ποσοστό) / Πολύ καλά / Αρκετά καλά / Όχι πολύ καλά / Καθόλου καλά / Όχι καλά (καθαρό ποσοστό)

* Συνδυασμός απαντήσεων 'Πολύ καλά' και 'Αρκετά καλά'

Οι έφηβοι με υψηλότερο εισοδηματικό υπόβαθρο είναι πιο πιθανό να δηλώσουν ότι διαχειρίζονται «καλά» τις διαδικτυακές τους συνήθειες σε σχέση με τους εφήβους από οικογένειες με χαμηλότερο εισόδημα (ποσοστό 80% έναντι 74%).

Επάγγελμα γονέων*	Πολύ καλά	Αρκετά καλά	Όχι πολύ καλά	Καθόλου καλά
Ανώτερα διευθυντικά, διοικητικά ή επαγγελματικά καθήκοντα	27%	52%	18%	3%
Ενδιάμεσης βαθμίδας διευθυντικά, διοικητικά ή επαγγελματικά καθήκοντα	11%	65%	23%	1%
Εποπτικά ή γραμματειακά, κατώτερης βαθμίδας διευθυντικά, διοικητικά ή επαγγελματικά καθήκοντα	8%	65%	24%	4%
Εξειδικευμένα χειρωνακτικά επαγγέλματα	11%	63%	25%	1%
Μερικώς εξειδικευμένα ή ανειδίκευτα χειρωνακτικά επαγγέλματα	14%	72%	11%	3%
Περιστασιακά εργαζόμενοι ή εργαζόμενοι χαμηλής βαθμίδας, συνταξιούχοι και άτομα των οποίων το εισόδημα εξαρτάται από την κοινωνική πρόνοια	18%	57%	21%	4%

Πόσο καλά θεωρείτε ότι διαχειρίζεστε, ή δεν διαχειρίζεστε τις διαδικτυακές σας συνήθειες; (όπως χρόνος μπροστά στην οθόνη, ασφάλεια στο διαδίκτυο κλπ.)
 Καλά (καθαρό ποσοστό) / Πολύ καλά / Αρκετά καλά / Όχι πολύ καλά / Καθόλου καλά / Όχι καλά (καθαρό ποσοστό)

* Η κοινωνικοοικονομική κατάταξη χρησιμοποιείται από την Εθνική Έρευνα Αναγνωσιμότητας του Ηνωμένου Βασιλείου και από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Όσον αφορά στη διατήρηση της ασφάλειας στο διαδίκτυο, οι ενέργειες με τα υψηλότερα ποσοστά είναι: η προσοχή στο τι μοιράζονται στο διαδίκτυο (54%), με ποιους το μοιράζονται (57%) και η χρήση ισχυρών κωδικών σύνδεσης (50%).

Άλλες συνήθειες πρακτικές για την ασφάλεια είναι το μπλοκάρισμα ή η σίγαση άλλων χρηστών (ποσοστό 25%) και η χρήση των λειτουργιών αναφοράς χρηστών στις πλατφόρμες (ποσοστό 20%). Περίπου το ένα τρίτο των εφήβων (ποσοστό 29%) ανέφερε ότι θεωρεί εξίσου σημαντικό να συζητήσει την ασφάλεια στο διαδίκτυο με έμπιστο ενήλικο άτομο.

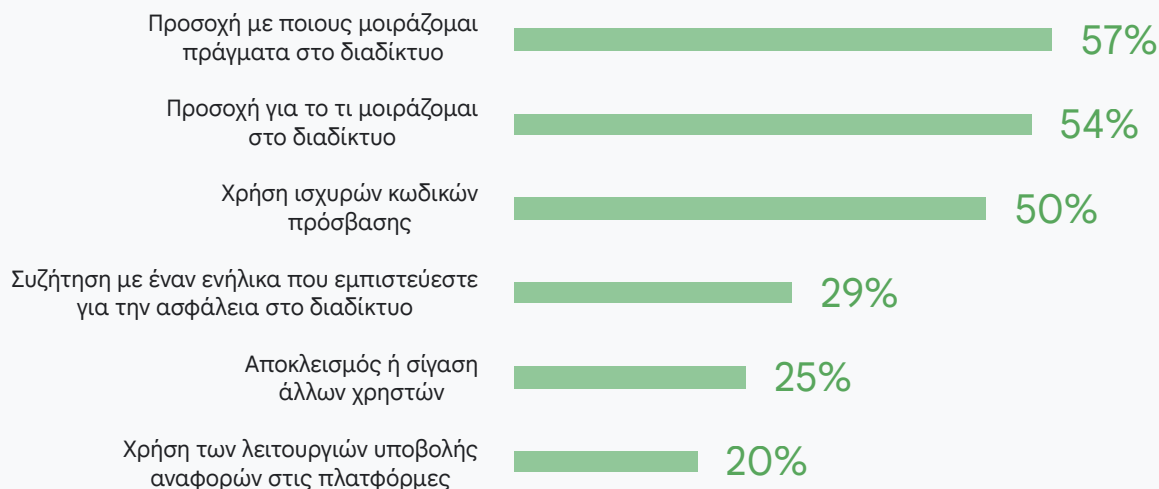
Το γεγονός ότι προσέχουν τι μοιράζονται και με ποιον στο διαδίκτυο δείχνει ότι προτιμούν να αναπτύσσουν σχέσεις μόνο με άτομα που γνωρίζουν, μέσα από κλειστές και ιδιωτικές συζητήσεις.

“Ο λογαριασμός μου είναι κλειστός, έτσι ώστε να ακολουθώ και να σχολιάζω μόνο όταν γνωρίζω τα άτομα με τα οποία αλληλεπιδρώ. Δεν αναρτώ περιεχόμενο δημόσια, επειδή θεωρώ ότι δεν χρειάζεται να μοιραζόμαστε τα πάντα.”

Κωνσταντίνος, 16 ετών

Τρόποι με τους οποίους οι έφηβοι παραμένουν ασφαλείς στο διαδίκτυο

Ποσοστό εφήβων που είναι συνδεδεμένοι / χρησιμοποιούν το διαδίκτυο

Ποιες πρακτικές, εάν υπάρχουν, τηρείτε σε τακτική βάση για να διατηρείτε την ασφάλεια σας στο διαδίκτυο;

Προσέχω τι κοινοποιώ στο διαδίκτυο / Προσέχω σε ποιους κοινοποιώ περιεχόμενο στο διαδίκτυο / Χρησιμοποιώ ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης / Μπλοκάρω ή ενεργοποιώ τη σίγαση για άλλους χρήστες / Συζητάω με έμπιστο ενήλικο τρόπους ασφάλειας στο διαδίκτυο / Χρησιμοποιώ τις λειτουργίες αναφοράς χρηστών σε πλατφόρμες / Δεν εφαρμόζω πρακτικές σε τακτική βάση για να διατηρώ την ασφάλεια μου στο διαδίκτυο / Άλλο, παρακαλώ διευκρινίστε

4.5

Οι γονείς/κηδεμόνες και οι έφηβοι μεγαλώνουν μαζί στο διαδίκτυο

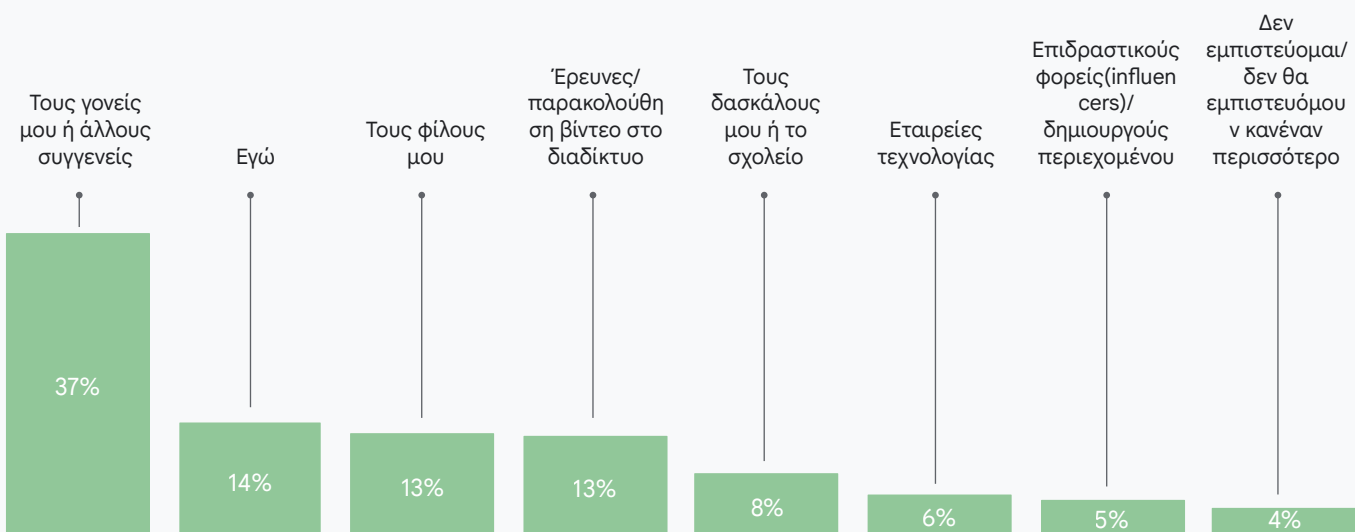
Οι γονείς/κηδεμόνες και τα μέλη της οικογένειας αποτελούν την πιο έμπιστη πηγή συμβουλών για τις υγιείς διαδικτυακές συνήθειες.

Οι γονείς, οι κηδεμόνες και τα μέλη της οικογένειας αποτελούν την πιο έμπιστη πηγή συμβουλών για υγιείς διαδικτυακές συνήθειες για πάνω από το ένα τρίτο των εφήβων στην Ελλάδα (37%), ποσοστό ελαφρώς υψηλότερο σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (32%). Ακολουθούν οι ίδιοι οι έφηβοι (14%), οι φίλοι (13%) και οι εκπαιδευτικοί (8%).

Τρόπους με τους οποίους οι έφηβοι μαθαίνουν υγιείς συνήθειες στο διαδίκτυο

Ποσοστό εφήβων που είναι συνδεδεμένοι / χρησιμοποιούν το διαδίκτυο

Ποιους, εμπιστεύεστε ή θα εμπιστευόσασταν περισσότερο για να μάθετε για υγιεινές διαδικτυακές συνήθειες;

Θα μιλήσω με γονείς ή άλλα μέλη της οικογένειας / Τον εαυτό μου / Τους φίλους μου

Τους εκπαιδευτικούς μου ή άτομα από το σχολείο / Θα ψάξω/παρακολουθήσω βίντεο στο διαδίκτυο / Εταιρείες τεχνολογίας / Influencers/δημιουργοί περιεχομένου / Δεν εμπιστεύομαι/δεν θα εμπιστευόμουν κανένα άτομο

Οι έφηβοι στρέφονται στους γονείς/κηδεμόνες για βοήθεια όταν αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο διαδίκτυο.

Οι έφηβοι ζητούν βοήθεια από τους γονείς/κηδεμόνες τους όταν συναντούν συγκεκριμένες δυσκολίες στο διαδίκτυο.

Οι πιο συνηθισμένες ανησυχίες που μοιράζονται με τους γονείς/κηδεμόνες τους είναι οι υποψίες για απάτες (ποσοστό 65%), διαδικτυακό εκφοβισμό (ποσοστό 63%) ή άβολες αλληλεπιδράσεις με άλλα άτομα στο διαδίκτυο (ποσοστό 56%).

Καθώς μεγαλώνουν, η εξάρτηση των εφήβων από τη βοήθεια των γονέων/κηδεμόνων όσον αφορά αυτές τις διαδικτυακές ανησυχίες μειώνεται ταχύτατα.

Τάση για αναζήτηση βοήθειας από γονείς/κηδεμόνες σε ένα εύρος καταστάσεων

Ποσοστό εφήβων που είναι συνδεδεμένοι / χρησιμοποιούν το διαδίκτυο

	Σύνολο εφήβων	Άτομα κάτω των 16 ετών	Άτομα 16-18 ετών
Όταν υπάρχει υποψία απάτης	65%	81%	57%
Όταν υφίσταμαι εκφοβισμό ή παρενόχληση στο διαδίκτυο	63%	78%	55%
Όταν/εάν υπάρχει προβληματικό περιεχόμενο ή παραπληροφόρηση στο διαδίκτυο	54%	71%	45%
Όταν/εάν υπάρχει πρόβλημα ή ανησυχία με τις ρυθμίσεις απορρήτου	53%	75%	42%
Όταν/εάν υπάρχει ακατάλληλο περιεχόμενο στο διαδίκτυο	44%	63%	35%
Όταν/εάν βιώσω άβολες αλληλεπιδράσεις με άλλα άτομα στο διαδίκτυο	56%	73%	47%

Πόσο πιθανό ή απίθανο θα ήταν να ζητήσετε τη βοήθεια των γονιών/κηδεμόνων σας στις ακόλουθες καταστάσεις; (Όταν/αν υπάρχουν ή όταν/αν υποψιάζομαι κάποια απάτη στο διαδίκτυο / Όταν/αν δέχομαι διαδικτυακό εκφοβισμό (bullying) ή παρενόχληση στο διαδίκτυο / Όταν /αν βιώνω δυσάρεστες αλληλεπιδράσεις με άλλους στο διαδίκτυο / Όταν/αν υπάρχει αμφισβητήσιμο περιεχόμενο ή παραπληροφόρηση στο διαδίκτυο / Όταν/αν υπάρχουν ζητήματα με τις ρυθμίσεις απορρήτου/προβληματισμοί για την ιδιωτικότητα στο διαδίκτυο / Όταν/αν υπάρχει ακατάλληλο περιεχόμενο στο διαδίκτυο)

Πολύ πιθανό / Λίγο πιθανό / Ούτε πιθανό ούτε απίθανο / Λίγο απίθανο / Πολύ απίθανο

Πολλοί έφηβοι στηρίζονται στους γονείς/κηδεμόνες τους για να λάβουν υποστήριξη κατά τη διαχείριση των διαδικτυακών συνηθειών και την επίβλεψη χρόνου μπροστά στην οθόνη, αλλά ορισμένοι έφηβοι δεν λαμβάνουν καμία υποστήριξη.

Ποσοστό άνω του ενός τρίτου (36%) των εφήβων στηρίζεται στους γονείς/κηδεμόνες του για να λάβει υποστήριξη κατά τη διαχείριση των διαδικτυακών συνηθειών και την επίβλεψη χρόνου μπροστά στην οθόνη. Περίπου 1 στους 5 εφήβους (19%) ανέφερε ότι δεν λαμβάνει καμία υποστήριξη.

Οι έφηβοι που προέρχονται από οικογένειες με χαμηλότερο εισοδηματικό υπόβαθρο είναι λιγότερο πιθανό να λάβουν υποστήριξη από τους γονείς τους όσον αφορά στην διαχείριση των διαδικτυακών τους συνηθειών. Το 22% ανέφερε ότι δεν έλαβε καμία στήριξη, σε σύγκριση με το 15% των εφήβων από οικογένειες με υψηλότερα εισοδήματα.

Τρόποι με τους οποίους οι έφηβοι λαμβάνουν υποστήριξη για τη διαχείριση των διαδικτυακών τους συνηθειών

Ποσοστό εφήβων που είναι συνδεδεμένοι / χρησιμοποιούν το διαδίκτυο

37%

Έλεγχος του χρόνου παρακολούθησης στο τηλέφωνό μου

36%

Διαχείριση ή επίβλεψη των διαδικτυακών συνηθειών/του χρόνου μου μπροστά στην οθόνη από τους γονείς μου

19%

Δεν λαμβάνω υποστήριξη για τη διαχείριση των διαδικτυακών συνηθειών μου από πουθενά

19%

Χρήση ενσωματωμένων στοιχείων ελέγχου στις εφαρμογές

19%

Συμβουλές από επιδραστικούς φορείς (influencers)/δημιουργούς περιεχομένου

Από που λαμβάνετε, εάν λαμβάνετε, υποστήριξη για τη διαχείριση των διαδικτυακών σας συνηθειών;

Οι γονείς μου διαχειρίζονται ή επιβλέπουν τις συνήθειες μου στο διαδίκτυο/το χρόνο μπροστά στην οθόνη/ Ρυθμίσεις ελέγχου χρόνου στην οθόνη στο τηλέφωνο μου / Χρήση ρυθμίσεων ελέγχου εντός των εφαρμογών / Συμβουλές από Influencers/δημιουργούς περιεχομένου / Δεν λαμβάνω από πουθενά υποστήριξη για τη διαχείριση των διαδικτυακών μου συνηθειών / Άλλο, παρακαλώ διευκρινίστε

Οι έφηβοι γνωρίζουν ότι ο υπερβολικός χρόνος μπροστά στην οθόνη επηρεάζει την ψυχική και συναισθηματική τους υγεία, και πολλοί συμμετέχοντες στην έρευνα περιέγραψαν τις προσπάθειες που κάνουν για να διατηρούν μια ισορροπία.

Όταν πρόκειται για αυτορρύθμιση, μολονότι πολλοί έφηβοι γενικά αναγνωρίζουν ότι διατηρούν μια καλή ισορροπία, αναφέρουν ότι ενίοτε δυσκολεύονται να εφαρμόσουν όσα γνωρίζουν.

Ο φόβος μήπως μείνουν έξω από τις εξελίξεις (FOMO), η έντονη ανάγκη να παραμένουν συνεχώς ενημερωμένοι για ειδήσεις και τάσεις, καθώς και η αποφυγή κοινωνικού αποκλεισμού, αναφέρθηκαν ως μερικοί από τους λόγους που δυσκολεύουν τη διατήρηση μιας ισορροπίας ανάμεσα στον χρόνο εντός και εκτός διαδικτύου.

“Είναι δύσκολο να περιορίζω πλήρως τον χρόνο μπροστά στην οθόνη, ειδικά με τις συνεχείς ειδοποιήσεις και την ψυχαγωγία.”

Φρύνη, 18 ετών

“Δεν ελέγχω πάντα το χρόνο που περνάω μπροστά στην οθόνη, αλλά καταλαβαίνω ότι είναι σημαντικό να το κάνω.”

Ελένη, 17 ετών

Οι έφηβοι αναφέρουν ότι οι γονείς/κηδεμόνες τους εφαρμόζουν συνδυασμούς μεθόδων για την παρακολούθηση της διαδικτυακής τους δραστηριότητας.

Ποσοστό άνω του ενός τρίτου (40%*) των συμμετεχόντων στην έρευνα ανέφερε ότι οι γονείς δεν έχουν χρησιμοποιήσει ποτέ στρατηγικές ή εργαλεία παρακολούθησης διαδικτυακής δραστηριότητας, ενώ ένα ποσοστό 14% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει στα σίγουρα.

Περίπου το ήμισυ (49%) των συμμετεχόντων στην έρευνα ισχυρίστηκε ότι οι γονείς τους εφαρμόζουν μία ή περισσότερες μεθόδους για να παρακολουθούν τη διαδικτυακή τους δραστηριότητα.

Ποσοστό εφήβων που είναι συνδεδεμένοι / χρησιμοποιούν το διαδίκτυο

22%

Ρυθμίσεις συσκευής/τηλεφώνου

21%

Εφαρμογή ελέγχου/παρακολούθησης χρόνου για γονείς

20%

Εσωτερικές ρυθμίσεις εφαρμογής

19%

Πρόσβαση σε κωδικούς σύνδεσης

18%

Ρυθμίσεις ελέγχου του δρομολογητή διαδικτύου (router)

* Έχουν χρησιμοποιήσει ποτέ οι γονείς/κηδεμόνες σας τις ακόλουθες στρατηγικές ή εργαλεία για την παρακολούθηση της διαδικτυακής σας δραστηριότητας; (Ρυθμίσεις συσκευής/τηλεφώνου / Ενσωματωμένες ρυθμίσεις σε εφαρμογές / Εφαρμογές ελέγχου χρόνου, παρακολούθησης ή γονικού ελέγχου που επιτρέπουν σε εμένα ή στους γονείς μου να ελέγχουμε τη χρήση της συσκευής μου / Έλεγχος δρομολογητών (routers) διαδικτύου / Πρόσβαση στους κωδικούς πρόσβασης για τους λογαριασμούς μου / Λήψη των συσκευών μου για έλεγχο / Άλλες μέθοδοι)

Τα χρησιμοποιούν προς το παρόν / Τα έχουν χρησιμοποιήσει στο παρελθόν αλλά όχι πια / Δεν τα έχουν χρησιμοποιήσει ποτέ / Δεν είμαι σίγουρος/η

* Μέσος όρος της απάντησης 'Δεν έχουν χρησιμοποιήσει ποτέ' σε: Συσκευή ή ρυθμίσεις τηλεφώνου / Ρυθμίσεις εφαρμογής / Διαχείριση χρόνο, παρακολούθηση ή γονεϊκός έλεγχος που επιτρέπει την παρακολούθηση χρόνο / Ρυθμίσεις router / Πρόσβαση σε κωδικούς / Έλεγχος συσκευών

Οι απόψεις των εφήβων σχετικά με τις ικανότητες των γονέων τους να κατανοούν τον διαδικτυακό κόσμο δεν είναι πάντοτε ίδιες.

Οι έφηβοι θεωρούν ότι οι γονείς/κηδεμόνες τους σε γενικές γραμμές κατανοούν πολύ καλά τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τις πληροφορίες στο διαδίκτυο, αλλά ανησυχούν ότι οι γνώσεις ορισμένων μελών των οικογενειών τους δεν είναι τόσες όσες θα έπρεπε.

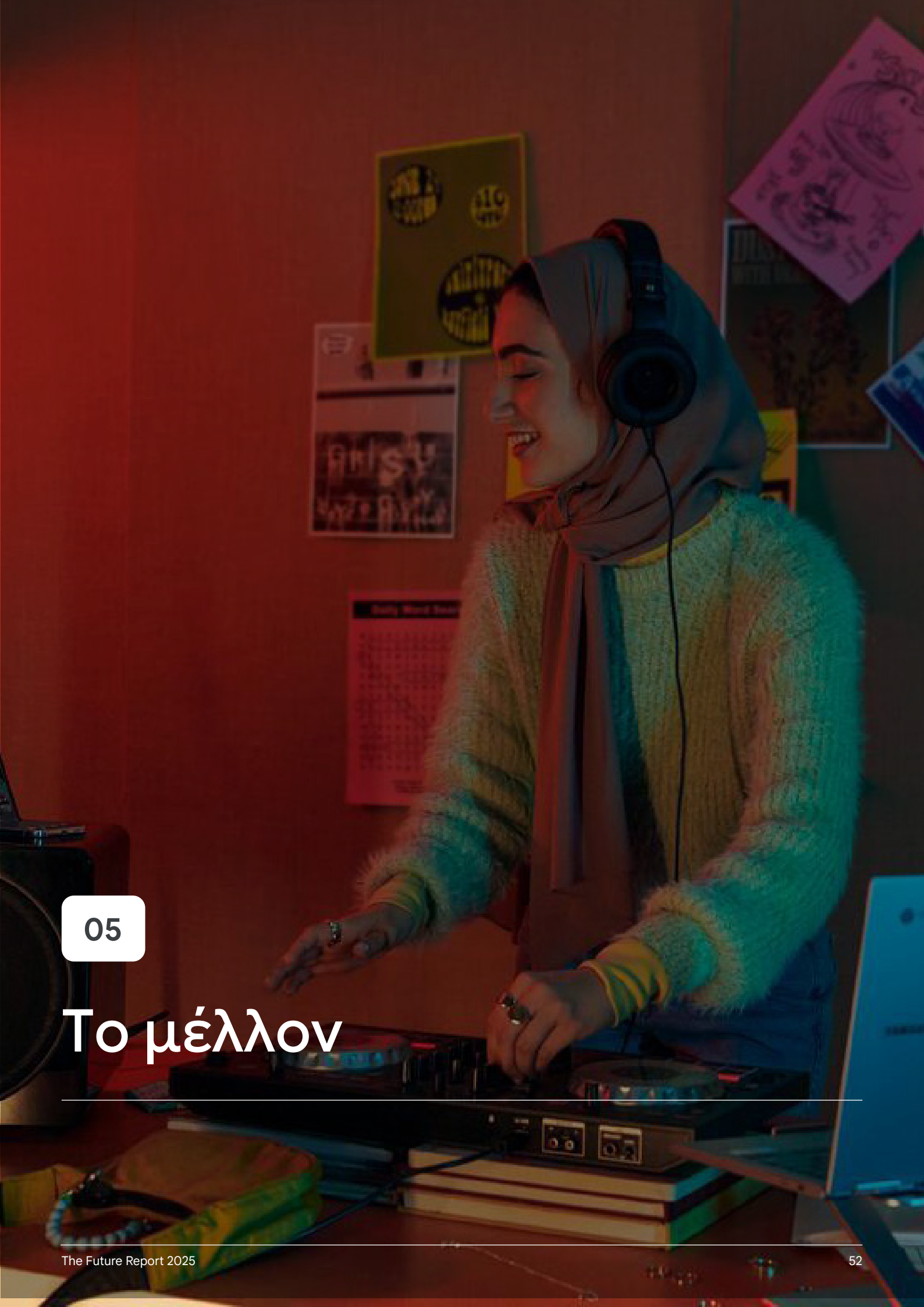
Παρά το γεγονός ότι περίπου το ένα τρίτο (ποσοστό 29%) δήλωσε ότι οι γονείς/κηδεμόνες κατανοούν πολύ καλά τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τις πληροφορίες στο διαδίκτυο, ένα ποσοστό 15% εύχεται οι γονείς/κηδεμόνες του να γνώριζαν περισσότερα. Σε ποσοστό άνω του ενός τετάρτου (28%), οι έφηβοι δήλωσαν ότι οι γονείς/κηδεμόνες τους ανησυχούν για τα λάθος πράγματα στο διαδίκτυο, και περίπου το ένα πέμπτο (18%) ανησυχεί για τις ικανότητες των γονιών να αναγνωρίζουν την ΤΝ ή τις ψευδείς πληροφορίες.

Απόψεις εφήβων σχετικά με την κατανόηση γονέων/κηδεμόνων όσον αφορά τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, το διαδίκτυο, και τις πληροφορίες στο διαδίκτυο

Κατανοούν πολύ καλά τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τις διαδικτυακές πληροφορίες	29%
Κατανοούν μόνο ορισμένες μορφές των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των διαδικτυακών πληροφοριών	28%
Συχνά δεν μπορούν να αναγνωρίσουν την Τεχνητή Νοημοσύνη ή τις ψεύτικες πληροφορίες	18%
Με διδάσκουν για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τις διαδικτυακές πληροφορίες	17%
Μακάρι να γνώριζαν περισσότερα για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τις διαδικτυακές πληροφορίες	15%
Δεν κατανοούν πώς λειτουργούν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης	9%

Ποιες από τις παρακάτω δηλώσεις εκφράζουν καλύτερα το πόσο καλά κατανοούν οι γονείς/κηδεμόνες σας τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, το διαδίκτυο, και τις πληροφορίες στο διαδίκτυο;

Κατανοούν πολύ καλά τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τις πληροφορίες στο διαδίκτυο / Κατανοούν κάποιες μορφές μέσων κοινωνικής δικτύωσης και πληροφοριών στο διαδίκτυο / Ανησυχούν για το λάθος περιεχόμενο στο διαδίκτυο / Με διδάσκουν για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τις πληροφορίες στο διαδίκτυο / Μακάρι να ήξεραν περισσότερα για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τις πληροφορίες στο διαδίκτυο / Συχνά δεν μπορούν να αναγνωρίσουν την ΤΝ ή τις ψευδείς πληροφορίες / Δεν κατανοούν πώς δουλεύουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης / Τίποτα από τα παραπάνω

A woman wearing a grey hijab and large black headphones is smiling and DJing at a turntable. She is wearing a fuzzy, light green sweater. The room has a warm, reddish-brown wall with several posters and a pink note pinned to it. The turntable is on a desk with some books and a laptop. The lighting is soft and warm.

05

Το μέλλον

5.1

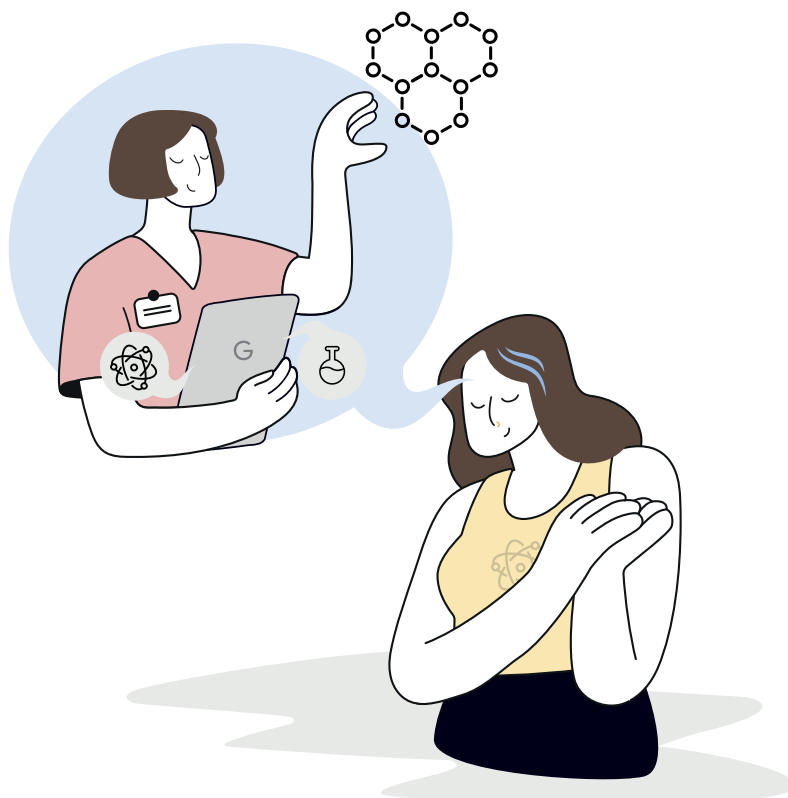
Γενική επισκόπηση

Οι έφηβοι θεωρούν την τεχνολογία ένα ισχυρό εργαλείο για τη διαμόρφωση ενός καλύτερου μέλλοντος, εφόσον σχεδιάζεται λαμβάνοντας υπόψη τους ανθρώπους.

Από την παιδεία και την υγεία έως τη δημιουργικότητα, τη συμπερίληψη και την επίλυση πραγματικών προβλημάτων στον κόσμο, οι νέοι άνθρωποι είναι γεμάτοι ιδέες για το πώς η τεχνολογία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για καλό σκοπό.

Επιθυμούν εργαλεία που θα είναι προσβάσιμα, εμπνευστικά και επικεντρωμένα στον άνθρωπο, και όχι εργαλεία που θα αντικαταστήσουν το ανθρώπινο στοιχείο ή είναι επικίνδυνα.

Η παρούσα ενότητα παρουσιάζει τους τομείς στους οποίους οι συμμετέχοντες στην έρευνα εντοπίζουν τις περισσότερες δυνατότητες για θετικό αντίκτυπο, καθώς και τις αξίες και προσδοκίες που θα πρέπει να εκπληρώσουν οι μελλοντικές τεχνολογίες.

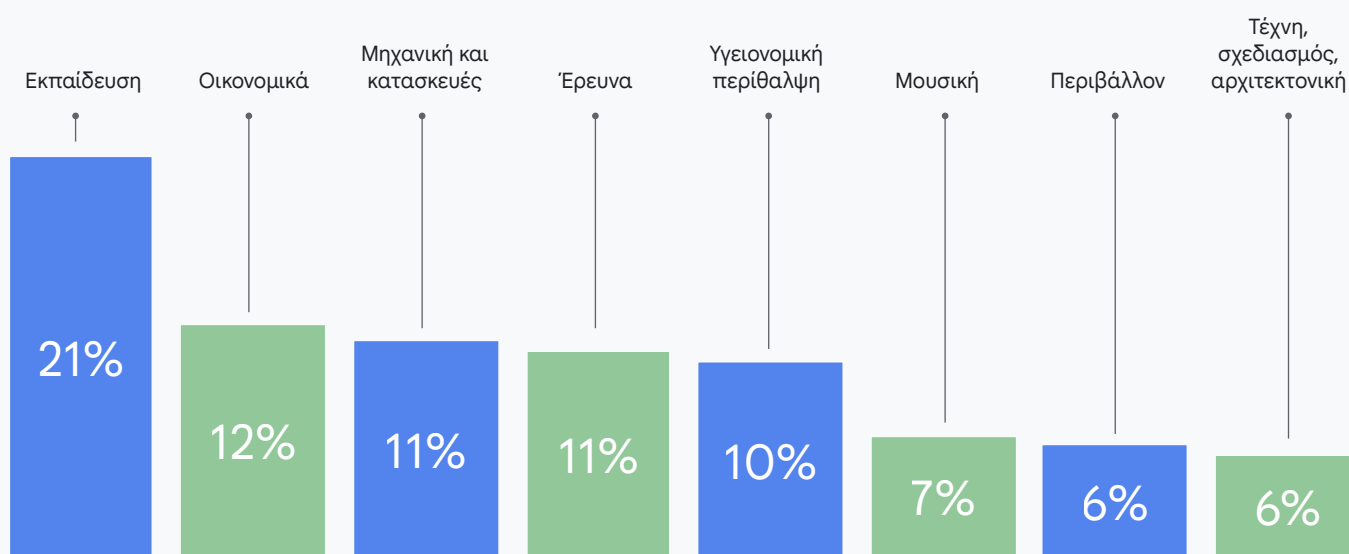
5.2

Τεχνολογίες που θα βοηθήσουν να δημιουργηθεί ένα καλύτερο μέλλον

Καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας, οι συμμετέχοντες είχαν σαφείς επιθυμίες για το μέλλον της τεχνολογίας.

Θεωρούν ότι η τεχνολογία θα έχει μεγάλο αντίκτυπο στο μέλλον, και πιστεύουν ότι θα επηρεάσει τους τομείς της παιδείας, της οικονομίας, της μηχανικής και της έρευνας.

Τομείς στους οποίους η τεχνολογία μπορεί να έχει το μεγαλύτερο μελλοντικό αντίκτυπο σύμφωνα με τις απόψεις των εφήβων

Σε ποιους τομείς, εάν υπάρχουν, θεωρείτε ότι η τεχνολογία θα έχει το μεγαλύτερο αντίκτυπο στο μέλλον;
 Παιδεία / Έρευνα / Υγεία / Οικονομία / Επιστήμες μηχανικής και κατασκευές / Μουσική / Περιβάλλον / Αθλητισμός

Απαντώντας σε μια ανοικτού τύπου ερώτηση στο τέλος του ερωτηματολογίου, οι συμμετέχοντες διέκριναν τους παρακάτω τρόπους με τους οποίους η τεχνολογία μπορεί να συμβάλλει στη δημιουργία ενός καλύτερου μέλλοντος.

Οι ιδέες αυτές συνοψίζονται στις εξής θεματικές κατηγορίες, βασισμένες σε χιλιάδες απαντήσεις:

Παιδεία & Μάθηση

Η τεχνολογία παρέχει εργαλεία για την ενίσχυση της πρόσβασης στην παιδεία, την εξατομίκευση των μαθησιακών εμπειριών, τη στήριξη μαθητών με διαφορετικές ανάγκες και τη βελτίωση των μεθόδων διδασκαλίας, ιδιαίτερα μέσω διαδικτυακών πλατφορμών, διδασκαλίας με Τεχνητή Νοημοσύνη και προσαρμοστικών συστημάτων.

Δημιουργικότητα & Καινοτομία

Οι απαντήσεις επισημαίνουν το ρόλο της τεχνολογίας στην καλλιέργεια νέων ιδεών, εφευρέσεων ή δημιουργικών έργων. Σε αυτά περιλαμβάνονται η ΤΝ για σχεδιασμό, η ρομποτική για καινοτομία, τα εργαλεία ανοιχτών πηγών, και οι επιστημονικές ή πολιτισμικές τομές.

Υγεία & Υποστήριξη

Η τεχνολογία καλείται να υποστηρίξει τη σωματική και ψυχική υγεία μέσα από ταχύτερες διαγνώσεις, εξατομικευμένες θεραπείες, διαγνώσεις με χρήση ΤΝ, φορητές συσκευές υγείας, τηλεϊατρική και ψηφιακή υποστήριξη ψυχικής υγείας.

Κοινωνικός Αντίκτυπος & Συμπερίληψη

Η τεχνολογία έχει τη δύναμη να κάνει την κοινωνία πιο δίκαιη και πιο συμπεριληπτική, βοηθώντας περιθωριοποιημένες πληθυσμιακές ομάδες, βελτιώνοντας την επικοινωνία μεταξύ γλωσσών, παρέχοντας υποστήριξη σε άτομα με αναπηρίες, και προσφέροντας ψηφιακή πρόσβαση ανεξαρτήτως κοινωνικού υποβάθρου.

“ Η τεχνολογία μπορεί να δημιουργήσει ένα καλύτερο μέλλον υποστηρίζοντας τους ανθρώπους στις βασικές τους ανάγκες. ”

18 ετών, Ελλάδα

“ Με την εκπαίδευση και ενσωμάτωσή της στην παιδεία, οι παλαιότερες γενιές θα μπορούν να τη χρησιμοποιούν και να την κατανοούν καλύτερα. ”

18 ετών, Ελλάδα

5.3

Οι έφηβοι ζητούν συμπεριληπτική τεχνολογία που θα είναι σχεδιασμένη για την ευημερία των χρηστών

Οι έφηβοι επιθυμούν συμπεριληπτική τεχνολογία που θα υποστηρίζει ενεργά την ψυχική και συναισθηματική τους ευημερία μέσα από χαρακτηριστικά τα οποία θα μπορούν να επιλέξουν, καθώς και μέσα από καλά μελετημένο σχεδιασμό που θα λαμβάνει εξ αρχής υπόψη τις ανάγκες τους.

Επιπλέον, υποστηρίζουν ασφαλείς ψηφιακούς χώρους όπου όλοι οι χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων και αυτών που πλήττονται από το ψηφιακό χάσμα, μπορούν να προοδεύσουν.

Οι έφηβοι θεωρούν θετική τη συνεργασία μεταξύ κυβερνήσεων και ειδικών, ώστε να διασφαλιστεί η ανάπτυξη τεχνολογίας και διαδικτυακών χώρων που θα είναι ασφαλείς για όλους.

“ Η τεχνολογία μπορεί να συμβάλει στη μείωση της φτώχειας, της ανισότητας και των περιβαλλοντικών προβλημάτων, ανάλογα με τον τρόπο που χρησιμοποιείται. ”

Ελένη, 17 ετών

“ Στην ουσία, οι εταιρείες τεχνολογίας θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη όλους τους ανθρώπους. Αυτό είναι το πιο σημαντικό, ώστε όλοι να επωφεληθούν. ”

Νίκος, 17 ετών

“ Θα πρέπει να περιορίσουν την πρόσβαση σε άτομα κάτω των 13 χρονών, και από τα 14 και μετά θα πρέπει να ορίσουν δομημένη πρόσβαση. ”

Ιονέλα, 16 ετών

“ Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένα παραδοσιακό μέσο, όπως η τηλεόραση, για να εκπαιδευτούν οι ηλικιωμένοι στη χρήση νέων μέσων, τεχνολογιών και συσκευών. ”

Ελένη, 17 ετών

“ Θα πρέπει να θέσουν περισσότερους κανόνες, νόμους και μέτρα που θα βοηθούν τα παιδιά να παραμείνουν υγιή στο διαδίκτυο. Για παράδειγμα, ηλικιακά όρια, περιορισμούς περιεχομένου, και καθοδήγηση από ενήλικες. ”

Φρύνη, 18 ετών

5.4

Οι έφηβοι επιθυμούν περισσότερη κατάρτιση σχετικά με τους τρόπους χρήσης της τεχνολογίας

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα δηλώνουν ότι θέλουν περισσότερη κατάρτιση σχετικά με το πώς να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία με ασφάλεια.

“Είναι σημαντικό οι ενήλικες να καθοδηγούν τα παιδιά σχετικά με το τι είναι ασφαλές και τι όχι. Θα πρέπει να τους διδάξουν τρόπους να χρησιμοποιούν τα social media με ασφάλεια και να προστατεύουν τη ψυχική τους υγεία. ”

Στέργιος, 18 ετών

5.5

Οι έφηβοι επιθυμούν να ακούγονται και να συμμετέχουν

Οι νέοι άνθρωποι επιδεικνύουν μια σαφή επιθυμία να έχουν ενεργό συμμετοχή στην εξέλιξη της τεχνολογίας.

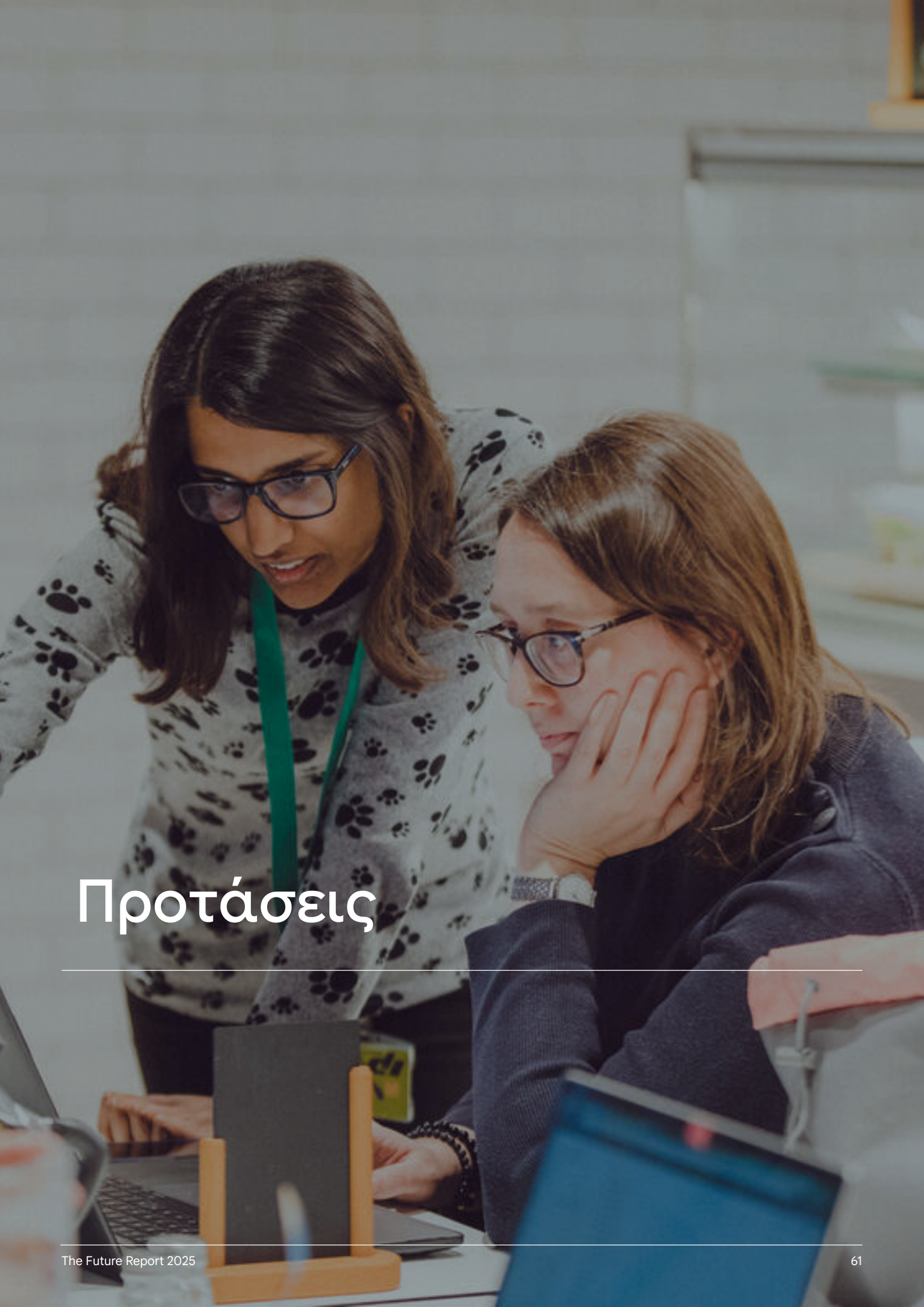
Οι έφηβοι δεν είναι απλά χρήστες της τεχνολογίας, αλλά οι μελλοντικοί της δημιουργοί.

Οραματίζονται ένα τεχνολογικό τοπίο που θα είναι συνεργατικό, συμπεριληπτικό και προσανατολισμένο στην βελτίωση της ανθρώπινης ευημερίας και την αντιμετώπιση κρίσιμων κοινωνικών ζητημάτων.

Ως εκ τούτου, η συμμετοχή τους δεν είναι απλά θέμα προτίμησης, αλλά μια ζωτική ανάγκη για τη δημιουργία ενός μέλλοντος όπου η τεχνολογία θα εξυπηρετεί πραγματικά όλους μας.

“ Θα πρέπει να ακούσουν εμάς (τους εφήβους) και τις απόψεις μας, και να τις λάβουν υπόψη τους. ”

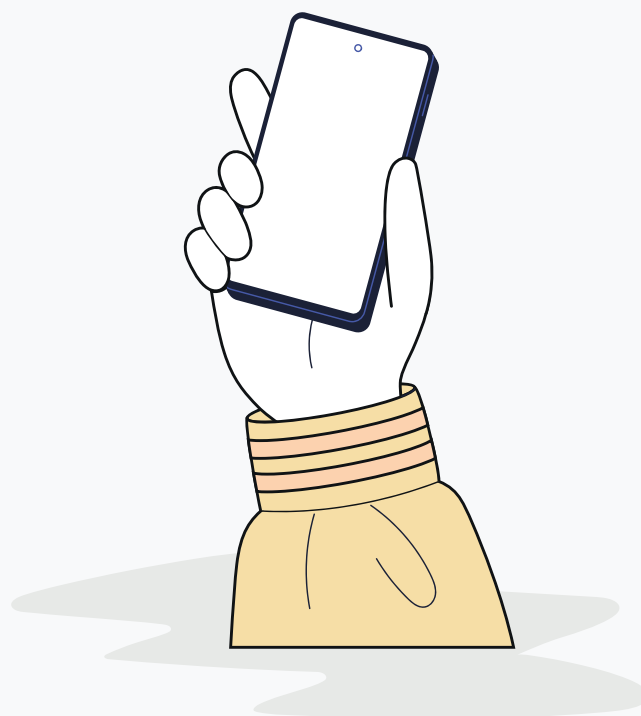
Ιονέλα, 16 ετών

A photograph of two women in an office setting. One woman, wearing glasses and a grey sweater with black paw prints, is leaning over a desk. The other woman, also wearing glasses and a dark blue sweater, is sitting at the desk with her hand resting on her face, looking at a laptop. The background is a blurred office environment.

Προτάσεις

Προτάσεις

Οι έφηβοι δεν αποτελούν ενιαία και ομοιόμορφη ομάδα πληθυσμού. Οι ανάγκες, οι συμπεριφορές και οι σχέσεις τους με την τεχνολογία εξελίσσονται σε σημαντικό βαθμό μεταξύ των νεότερων (13-15 ετών) και των μεγαλύτερων εφήβων (16-18 ετών).

Η εφηβική διαδικτυακή εμπειρία διαμορφώνεται επίσης ξεχωριστά με βάση ατομικούς και οικογενειακούς παράγοντες, καθώς και σύμφωνα με το περιβάλλον και τα είδη περιεχομένου στα οποία εκτίθεται ο κάθε έφηβος.

Θεωρούμε ότι η κατανόηση και η αντιμετώπιση των εξελισσόμενων αναγκών των νέων ανθρώπων έχουν καθοριστική σημασία, και αφουγκραζόμαστε διαρκώς τις απόψεις των νέων μέσα από ερευνητικές μελέτες, καθώς και μέσω ευρύτερης συμμετοχής στη δημόσια συζήτηση.

Οι απόψεις των Ευρωπαίων εφήβων που αποτυπώνονται στο The Future Report αναδεικνύουν τους βασικούς τομείς στους οποίους τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να συνεργαστούν έτσι ώστε να υποστηρίξουν τις θετικές, ασφαλείς και εμπνευστικές ψηφιακές εμπειρίες για τους νέους.

Οι τομείς αυτοί εστιάζουν γύρω από τρεις βασικές αρχές:

01

Διασφάλιση ισότιμων και ηλικιακά κατάλληλων εμπειριών στο Διαδίκτυο, εστιάζοντας στις εξελισσόμενες αναπτυξιακές ανάγκες των νέων ανθρώπων, και διασφαλίζοντας ότι όλοι οι έφηβοι, άσχετα με το υπόβαθρο του καθενός, θα έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες, την εκπαίδευση, την ψυχαγωγία και τις κοινότητες που χρειάζονται προκειμένου να ευδοκιμήσουν.

02

Καλλιέργεια γραμματισμού όσον αφορά σε ψηφιακά μέσα, AI και στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, προκειμένου να βελτιωθεί η κατανόηση των παραδοσιακών τεχνολογιών, αλλά και των αναδυόμενων τεχνολογιών AI. Οι χρήστες θα πρέπει να μπορούν να αναγνωρίζουν περιεχόμενο που έχει δημιουργηθεί με Τεχνητή Νοημοσύνη, να ενισχυθεί ο γραμματισμός των μέσων μαζικής ενημέρωσης και οι δεξιότητες κριτικής σκέψης, και να γεφυρωθούν τα κοινωνικοοικονομικά χάσματα στην πρόσβαση σε δεξιότητες τέτοιου τύπου.

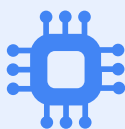
03

Υποστήριξη της από κοινού ευθύνης για την ασφάλεια στο Διαδίκτυο, έτσι ώστε οι εταιρείες τεχνολογίας, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς να συμμετάσχουν από κοινού στη δημιουργία ασφαλών και εμπνευστικών ψηφιακών εμπειριών για τους νέους ανθρώπους τόσο κατά την τωρινή περίοδο, όσο και στο μέλλον.

Με βάση τις παραπάνω αρχές, παρακάτω παρουσιάζονται οι βασικές προτάσεις σχετικά με το τι μπορεί να κάνει κάθε ενδιαφερόμενο μέρος έτσι ώστε να στηρίξει τους νέους ανθρώπους στις ξεχωριστές ψηφιακές τους διαδρομές.

Προτάσεις

Εταιρείες τεχνολογίας

- **Επένδυση στην ανάπτυξη και προώθηση εργαλείων** και ηλικιακά κατάλληλων εμπειριών με ανάπτυξη βασικών μέσων προστασίας που θα ενδυναμώνουν, θα σέβονται, και θα προστατεύουν τους νέους στο Διαδίκτυο.
- **Παροχή δυναμικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων και χρηματοδότηση πόρων** που θα αξιοποιηθούν από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, εκπαιδευτικούς και παρόχους φροντίδας, καθώς και από υποβαθμισμένες κοινότητες.
- **Υπεύθυνη ανάπτυξη συστημάτων ΤΝ** με φίλτρα ασφάλειας και αποκρίσεις που είναι προς όφελος των παιδιών, και δημιουργία εργαλείων και προτύπων που θα διευκολύνουν την αναγνώριση περιεχομένου που έχει δημιουργηθεί με τη βοήθεια ΤΝ.

Προτάσεις

Υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής

- **Καθιέρωση εναρμονισμένων κατευθυντήριων γραμμών** και διεθνών προτύπων που θα ενδυναμώνουν και θα προστατεύουν τους εφήβους, αναγνωρίζοντας τις διαφορετικές ανάγκες των νεότερων και των μεγαλύτερων εφήβων, ενώ παράλληλα θα διατηρούν την πρόσβαση στην εκπαίδευση και την πληροφορία μέσω ηλικιακά κατάλληλων εμπειριών.
- **Ενσωμάτωση του γραμματισμού της Τεχνητής Νοημοσύνης και των παισίων ανάπτυξης κριτικής σκέψης** στα εθνικά προγράμματα σπουδών.
- **Προώθηση προγραμμάτων εθνικής κλίμακας** για να υποστηριχθούν οι γονείς και οι κηδεμόνες στην κατανόηση και πλοήγηση στον ψηφιακό κόσμο.

Προτάσεις

**Εκπαιδευτικοί/
οργανώσεις της
κοινωνίας των πολιτών**

- **Ενθάρρυνση ενεργού συμμετοχής και υποστήριξη των γονέων** επισημαίνοντας τους διαθέσιμους πόρους σχετικά με τον ψηφιακό γραμματισμό και την ασφάλεια στο Διαδίκτυο.
- **Αξιοποίηση των εκπαιδευτικών πόρων ΤΝ**, βοηθώντας τους μαθητές να κατανοούν και να χρησιμοποιούν την ΤΝ με ασφάλεια και υπευθυνότητα.

Προτάσεις

Γονείς/Κηδεμόνες

- **Διατήρηση ανοικτών διαύλων επικοινωνίας** με τα παιδιά για τις διαδικτυακές τους εμπειρίες, συζητώντας μαζί τους για υγιείς συνήθειες και στρατηγικές ασφάλειας και επαλήθευσης πληροφοριών.
- **Ενεργός μάθηση των εργαλείων ΤΝ** προκειμένου να κατανοήσουν καλύτερα τους τρόπους με τους οποίους τα χρησιμοποιούν οι νέοι, αλλά και τα οφέλη και τους περιορισμούς τους.
- **Αξιοποίηση των εργαλείων γονεϊκού ελέγχου και ευημερίας** με σκοπό την παροχή ηλικιακά κατάλληλης υποστήριξης που θα δώσει στους εφήβους τη δυνατότητα να ευδοκιμήσουν και να διατηρήσουν την ισορροπία μεταξύ διαδικτυακής και εκτός διαδικτύου ζωής.

A photograph of two women sitting on a wooden staircase. The woman on the left has dark curly hair and is wearing a white patterned sweater and blue pants. The woman on the right has red hair in a braid, wears glasses, a blue tracksuit with orange stripes, and grey pants. They are both smiling and looking at their smartphones. The woman on the right is holding a green phone, and the woman on the left is holding a grey phone. A white baseball cap is on the wall behind them, and a stack of books is on a table to the right.

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε όλους τους εφήβους και γονείς που συμμετείχαν στην έρευνα The Future Report.

Ο χρόνος που αφιερώσατε, οι απόψεις και οι συνεισφορές σας υπήρξαν ανεκτίμητη βοήθεια προκειμένου να κατανοήσουμε τους τρόπους με τους οποίους οι νέοι άνθρωποι σε ολόκληρη την Ευρώπη βιώνουν και διαμορφώνουν τον ψηφιακό κόσμο. Η συμβολή σας, είτε μέσω των ερωτηματολογίων, είτε μέσω των ομάδων εστίασης και των δημιουργικών δραστηριοτήτων, μας βοήθησε να στο εμβαθύνουμε στα ευρήματα και να τα εξετάσουμε υπό μια άλλη οπτική.

Ευχαριστούμε ιδιαιτέρως τους εφήβους που μοιράστηκαν τις εμπειρίες τους μαζί μας. Οι φωνές σας βρίσκονται στο επίκεντρο αυτού του έργου, και οι απόψεις σας θα συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη καλύτερων και πιο συμπεριληπτικών προσεγγίσεων στο μέλλον.

Εκτιμούμε, επίσης, τη στήριξη των γονέων και κηδεμόνων που διευκόλυναν τη συμμετοχή των νέων και διασφάλισαν ότι είχαν τον απαραίτητο χώρο για να συμμετάσχουν.

Για μια ακόμη φορά, σας ευχαριστούμε θερμά για τη συμμετοχή σας σε αυτή τη σημαντική έρευνα.

Google & Livity

